

مفید، مدرسه زندگی

نگارنده: جناب آقای مهر آزما

چکیده

ان شالله در طول این هفته به نمایندگی از همکاران با معرفی برخی نگرش‌ها و فعالیت‌های دبستان پسرانه مفید منطقه ۳ در خدمت شما بزرگواران خواهیم بود.

رئوس مطالب:

- ۱- آشنایی مقدماتی با مجتمع و مدرسه؛ نظام پذیرش دانش آموز
- ۲- آزادی، انتخاب و مسئولیت پذیری
- ۳- آموزش فراتر از زمان و مکان مدرسه
- ۴- نظام ارزشیابی
- ۵- پروژه.

به نام خدا

موضوع هفته

مفید، مدرسه زندگی

مجمع آموزش پرده
دبستان پسرانه مفید

(غیردولتی منطقه ۳)

آموزش پرده صلحا

ارائه دهنده این هفته :

جناب آقای مهر آزمامدیر دبستان پسرانه مفید
منطقه ۳

۱۹ تا ۲۳ تیرماه

بسم الله الرحمن الرحيم

و قل رب ادخلني مدخل صدق و اخرجني مخرج صدق واجعل لي من لدنك سلطانا نصيرا

اسرا - ۸۰

سلام عليكم؛

ان شالله در طول این هفته به نمایندگی از همکاران با معرفی برخی نگرش‌ها و فعالیت‌های دبستان پسرانه مفید منطقه ۳ در خدمت شما بزرگواران خواهم بود.

برنامه‌ی هفته:

شنبه: آشنایی مقدماتی با مجتمع و مدرسه؛ نظام پذیرش دانش آموز

یکشنبه: آزادی، انتخاب و مسئولیت‌پذیری

دوشنبه: آموزش فراتر از زمان و مکان مدرسه

سه‌شنبه: نظام ارزشیابی

چهارشنبه: پروژه

«اتَّزَعَمُ أَنَّكَ جَرْمٌ صَغِيرٌ وَ فَيَاكَ انطوى العالم الأكبر»

(ای انسان) آیا گمان می‌بری جسم کوچکی هستی؟
در حالی که در وجود تو جهان بزرگ‌تری
قرار داده شده است.

حضرت امام علی (ع)

حق انتخاب با خانواده است.

- راه و روش های متنوعی در مدارس وجود دارد.
- هر خانواده بسته به نزدیکی هر کدام از این روش ها با ملاک هایی که نزد خود دارد، مدرسه ی مطلوب فرزند خود را برمی گزیند.
- آنچه پیش روی شماست تلاش دبستان مفید برای آگاهی دادن بیشتر به خانواده های علاقه مند به ثبت نام در این مدرسه است .

آشنایی با مجتمع آموزشی مفید

تأسیس توسط مکتب امیرالمؤمنین (ع) در سال ۱۳۵۱

- موسسین: شهید آیت الله بهشتی
شهید حجت الاسلام باهنر
آیت الله موسوی اردبیلی
و جمعی از دغدغه مندان تعلیم و تربیت
- مدیر عامل مجتمع آموزشی مفید: آقای فخرالدین احمدی دانش آشتیانی

مدارس مجتمع آموزشی مفید

دبیرستان پسرانه مفید (دوره دوم) (غیر دولتی منطقه ۲) تأسیس: ۱۳۵۶	دبیرستان پسرانه مفید (دوره اول) (غیر دولتی منطقه ۲) تأسیس: ۱۳۵۶	دبستان پسرانه مفید (غیر دولتی منطقه ۲) تأسیس: ۱۳۹۰
دبیرستان پسرانه مفید (دوره دوم) (غیر دولتی منطقه ۳) تأسیس: ۱۳۸۳	دبیرستان پسرانه مفید (دوره اول) (غیر دولتی منطقه ۳) تأسیس: ۱۳۹۲	دبستان پسرانه مفید (غیر دولتی منطقه ۳) تأسیس: ۱۳۸۸
دبیرستان پسرانه مفید (دوره دوم) (غیر دولتی منطقه ۱) تأسیس: ۱۳۷۱	دبیرستان پسرانه مفید (دوره اول) (غیر دولتی منطقه ۱) تأسیس: ۱۳۷۶	دبستان دخترانه مفید (غیر دولتی منطقه ۳) تأسیس: ۱۳۹۰
	دبیرستان پسرانه مفید (دوره اول) (غیر دولتی قم) تأسیس: ۱۳۹۲	دبستان پسرانه مفید (غیر دولتی قم) تأسیس: ۱۳۹۰

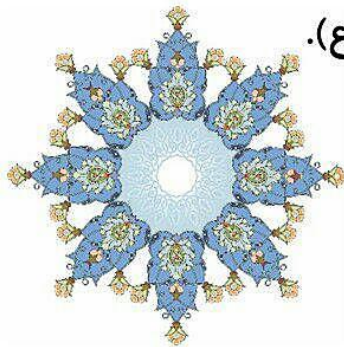

دبیرستان دوره اول دخترانه منطقه ۳ برای سال تحصیلی ۹۵-۹۶ به این مجموعه اضافه شده است.

مأموریت

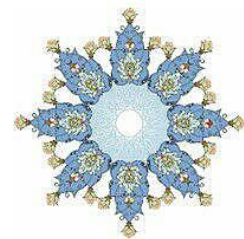
زمینه سازی برای رشد و تعالی فرزندان خانواده های مذهبی
در راستای رسیدن به حیات طیبه متکی بر ایمان و عمل صالح
و کسب مهارت های زندگی
و ویژگی های شهروند مطلوب جهانی
برای زیست فعال و اثرگذار در جهان متکثر کنونی
مبتنی بر ارزش ها و آموزه های مکتب اهل بیت (ع).

کتابخانه های
سازمان پژوهشی
مجمع آموزش فقیر

هدف نهایی

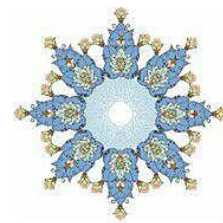
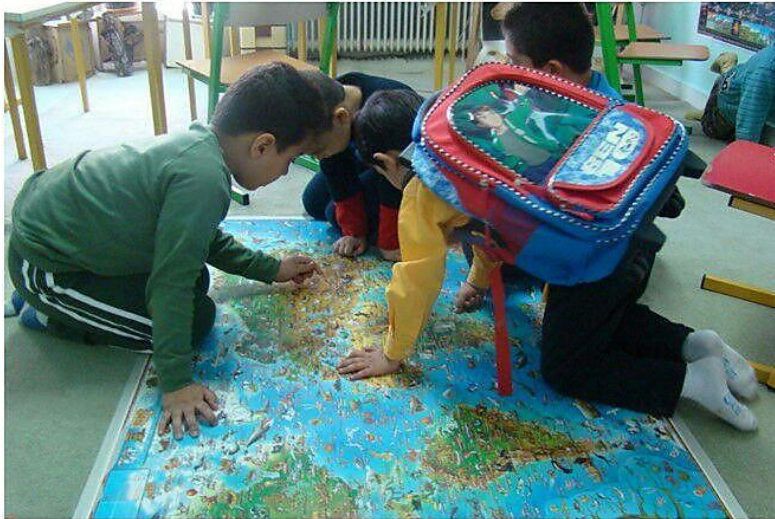
دستیابی دانش آموز به **حیات طیبه** بر مبنای فطرت توحیدی خویش است.

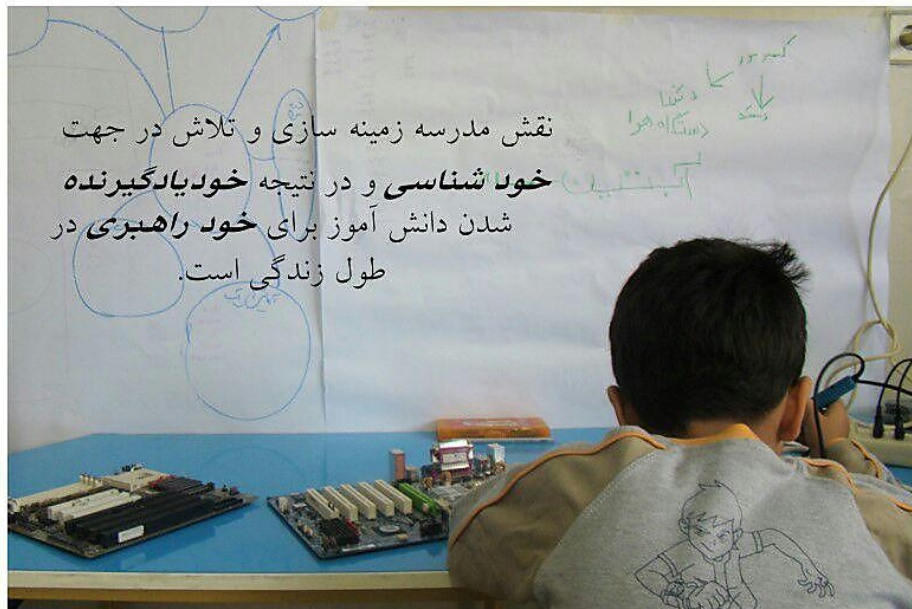

کتابخانه های
سند راهبردی
مجمع آموزشی مفید

مدرسه ضمن تلاش برای آشنایی با فرهنگ ملی و مذهبی و تثبیت و توسعه ی آن،
زمینه ساز پذیرش مسئولیت یک شهروند جهانی برای دانش آموز است.

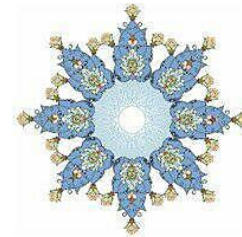
کتابخانه های
سند راهبردی
مجمع آموزشی مفید

کتابخانه های
سند راهبردی
مجمع آموزشی مفید

مدرسه زندگی مدرسه ای است زنده، پانشاط و پویا که هدف آن زمینه سازی برای تربیت انسان هایی است که با انتخاب خویش در زندگی خود در همه ابعاد مادی و معنوی، فردی و اجتماعی، بالنده، موفق و اثرگذار باشند.

در مدرسه زندگی به دور از تکلف ها واقعیت های وجودی کودک فرصت بروز و ظهور پیدا می کند.

کتابخانه های
سند راهبردی
مجمع آموزشی مفید

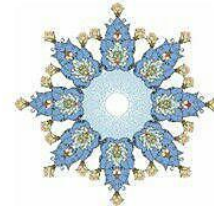
لازم است کودک آزادی انتخاب داشته باشد تا بتواند با پژوهش راه را بیابد و خود را مسئول و پاسخگوی اعمال و رفتارش بداند.
زمان، نوع و نحوه ی فعالیت آموزشی در این دبستان بر مبنای حق آزادی انتخاب دانش آموز و تشخیص نیازهایش توسط خود سازماندهی شده است.
حد آزادی تا جایی است که خطر شکننده روحی یا جسمی برای کودک و دیگران به وجود نیاید.

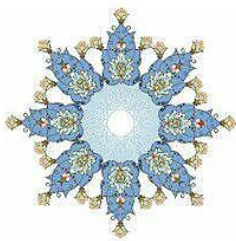
گلدواره های
سند راهبردی
مجمع آموزش مفید

در مدرسه، تفاوت های فردی دانش آموزان به رسمیت شناخته می شود.

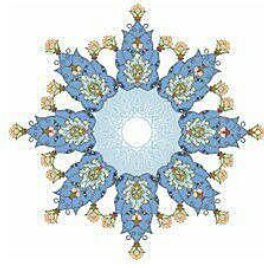
گلدواره های
سند راهبردی
مجمع آموزش مفید

مدرسه نظام ارزشی خود را برای خانواده ها و دانش آموزان بیان می کند.
سعی ما این است که مدرسه یک محیط گلخانه ای و به دور از واقعیت های جامعه
نباشد و حداکثر تنوع ممکن خانواده ها و دانش آموزان را داشته باشد.

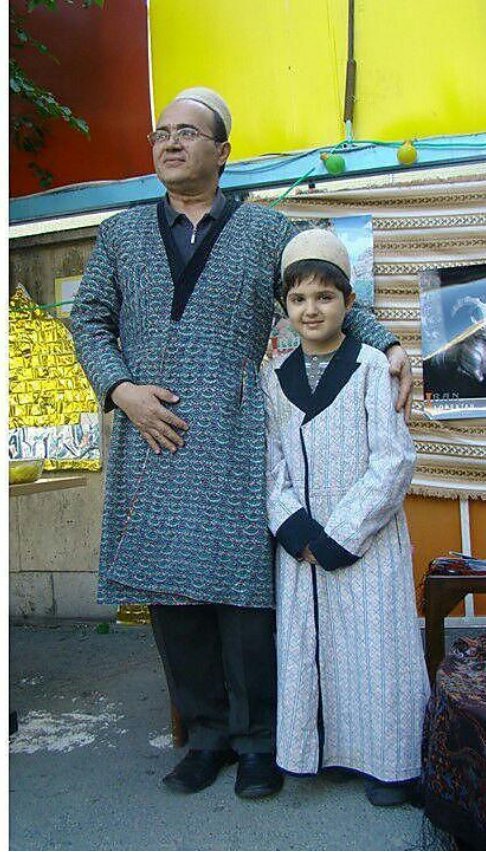

کتابخانه های
سند راهبردی
مجمع آموزشی مفید

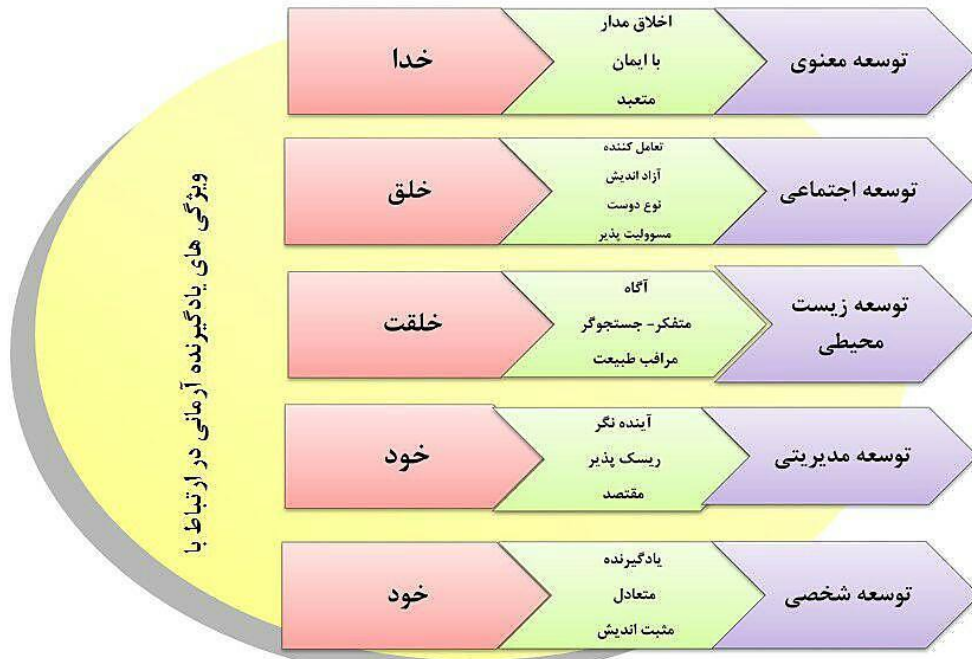
خانواده رکن تربیت دانش آموز است.
امر تربیت قابل واگذاری کامل به هیچ سازمان
یا نهاد دیگری به جز خانواده نیست.

هر خانواده برای خود دارای یک نظام ارزشی است
که آن را به عنوان میراث فرهنگی به فرزندان خود
منتقل می نماید. طراحی، تبیین و تثبیت این نظام
ارزشی به عهده ی خانواده است.

ویژگی های یادگیرنده

در مجتمع آموزشی مفید

سیاست های مجتمع آموزشی مفید در دبستان ها

یادگیری

- ۱- فرآیند یادگیری مبتنی بر انگیزه های درونی است.
- ۲- یادگیری توسط کودک شکل می گیرد و مرئی نقش تسهیل گری دارد.
- ۳- اشتباهات کودک به عنوان فرصتی برای یادگیری تلقی می شود.
- ۴- در طراحی فرآیند یادگیری به تفاوت های فردی دانش آموزان توجه می کنیم.
- ۵- فرآیند یادگیری طوری طراحی می شود که تا حد امکان منجر به تجربیات عینی دانش آموز شود.
- ۶- در طراحی فرآیند یادگیری به رشد همه جانبه ی دانش آموزان توجه می کنیم.
- ۷- مدرسه رسالت آموزشی خود را به خانواده تحمیل نمی کند.
- ۸- با ایجاد حداکثر تنوع در فرآیند یادگیری در حد امکان فرصت انتخاب گری به دانش آموز می دهیم.
- ۹- محتوای آموزشی برگرفته از زندگی طبیعی کودک است.

ارتباطات

- ۱- الزامات آموزش و پرورش و مجتمع را رعایت می کنیم.
- ۲- رویکرد خود را به جمله معرفی می کنیم.
- ۳- تجربیات خود را با دیگران به اشتراک می گذاریم.
- ۴- تعلقات ما بر اساس احترام و اعتماد است.

دانش آموز

- ۱- مدرسه برای کودکان نشاط آور است.
- ۲- کودک قبل از ثبت نام، برای داشتن حداقل های لازم برای یادگیری ارزیابی می شود.
- ۳- دانش آموزان خاص در صورت مهیا بودن شرایط حضور آن ها در مدرسه، ثبت نام خواهند شد.
- ۴- مدرسه تفاوت های فردی کودکان را به رسمیت می شناسد.

ابزارها و فضاهای آموزشی

- ۱- ابزارهای آموزشی مدرسه سطوح مختلف توانایی و علایق دانش آموزان را پوشش می دهد.
- ۲- مدرسه مجهز به نرم افزار و سخت افزارهای فناوری اطلاعات و ارتباطات است.
- ۳- فضاهای مدرسه متناسب با تعداد دانش آموزان باشد.
- ۴- فضاهای مدرسه نیاز های متفاوت کودکان را تلخین کند.

خانواده

- ۱- نقش اصلی تربیت را به عهده خانواده می دانیم.
- ۲- فعالیت های دانش آموز، برنامه های مدرسه و رویکرد مدرسه را به خانواده اطلاع رسانی می کنیم.
- ۳- شرایط ممکن را برای مشارکت خانواده ها در مدرسه فراهم می کنیم.
- ۴- خانواده در ارتباط با مدرسه ارزش های اسلامی را رعایت می کند.
- ۵- خانواده با رویکرد تربیتی مدرسه هم سو و همسراه است. (دخترانه)

نیروی انسانی

- ۱- قبل از آغاز و حین همکاری آغاز دوره ی همکاری، رویکرد، برنامه ها و انتظارات خود را تبیین می کنیم.
- ۲- شرایط رشد و ارتقای کارکنان را فراهم می کنیم.
- ۳- کارکنان در راستای رویکرد مدرسه عمل می کنند.
- ۴- برای پاسخ گویی به نیازهای متنوع دانش آموزان از مربیان با تخصص های متنوع استفاده می کنیم.
- ۵- تعداد مربیان در مدرسه متناسب با تعداد دانش آموزان است.
- ۶- پرسنل مدرسه در برنامه های مدرسه نقش مشارکتی دارند.
- ۷- همکاران مدرسه پای بند به اصول مذهبی هستند.

ارزشیابی

- ۱- در طراحی فرآیند یادگیری به خود ارزیابی دانش آموز توجه می کنیم.
- ۲- ارزشیابی هر دانش آموز را متناسب با روند رشد خودش انجام می دهیم.
- ۳- مدرسه، ارزشیابی رفتارهای دانش آموز را به ویژگی های شخصیتی او تمسیم نمی دهد.
- ۴- ارزشیابی نباید به مقایسه ی بین دانش آموزان منجر شود.
- ۵- در ارزشیابی آموزشی، از روش های مختلف جمع آوری اطلاعات استفاده می کنیم. (مشاهده، گفت و گو، ثبت تصویر، فیلم، جمع آوری تولیدات)
- ۶- در گزارش فعالیت های دانش آموز به فرآیند یادگیری و عملکرد اشاره می شود.
- ۷- فرآیندها و برنامه های مدرسه را مستند می کنیم.
- ۸- برای ارزیابی عملکرد مدرسه، نظام ارزشیابی داریم.

مجموعه اسلایدهایی که تقدیم شد سعی دارد زمینه را برای آشنایی اجمالی با مجتمع مفید و بعد از آن مدرسه ی ما ایجاد کند، چرا که آشنایی با هر نظام آموزشی بدون در نظر گرفتن زیر ساخت های شکل دهنده ی آن، شناخت کاملی نیست.

همانطور که ملاحظه نمودید دبستان ها بعد از یک دوره طولانی فعالیت مدارس راهنمایی و دبیرستان در مجتمع مفید تأسیس شدند.

تجربه ها

برای ورود دبستان به مجموعه ی زنجیره ی مدارس مفید، ۳ سال در مجتمع مفید دوره ی آماده سازی طی شد.

طی این دوران خیلی زود تأسیس دبستان از یک امر معمولی به یک مطالبه ی جدی تبدیل شد.

اساس شکل گیری دبستان های مفید بر مبنای پر کردن خلأهای موجود در نظام آموزشی کشور و کمک و تسریع در امر تحول آموزشی در مجتمع مفید بود.

خیلی زود به این نتیجه رسیدیم که از اسامی دیگران برای نگاه و فعالیت آموزشی خود استفاده نکنیم چون ما امکان این که هیچ روشی را کامل اجرا کنیم نخواهیم داشت و در نهایت آن چه مدرسه را شکل می دهد تجارب زیسته ی اهالی آن است با استفاده ی آزاد از تجارب دیگران.

مبنای کار را براساس حقوق افراد و نقش‌ها قرار دادیم.

مثلا بهره‌مند شدن از آموزش دلخواه حق کودکان و والدین آنها است پس در جامعه‌ای که روز بروز سلاقی افراد امکان بروز بیشتری پیدا می‌کند نیاز به مدارس متنوع‌تری داریم.

اولیا حق دارند مدرسه‌ی نزدیک‌تر به سلیقه‌ی آموزشی و تربیتی خود را به عنوان شریک تربیتی خود برگزینند و براین اساس این تنوع مدارس جزو نیازهای جامعه است.

بنابراین در برخورد با اولیا وظیفه‌ی خود می‌دانیم که تا حد امکان مدرسه را برای ایشان معرفی کنیم تا آنها بتوانند انتخاب بهتری داشته باشند.

جلسه‌ی معارفه و بازدید از مدرسه اولین اقدامات ما برای توافق در همراهی تربیتی مان است.

دریافت اولین بازخوردها از اولیای مراجعه کننده به مدرسه ما را شگفت زده کرد.

آنها می‌گفتند تا کنون در بین مدارس که برای ثبت نام مراجعه کرده‌ایم کم‌تر شنیده‌ایم که مدرسه به ما بگوید حق انتخاب با اولیا و با کودک است.

ما آرام بودن شرایط ثبت نام و احساس امنیت در ایشان را جزو حقوق مراجعین می‌دانیم.

قصد ما ساختن مدلی برای اصلاح نظام آموزشی نیست.

قصد ما این است اولیایی که مثل ما به موضوعات تعلیم و تربیتی فکر می‌کنند هم مدرسه‌ای داشته باشند تا بتوانند با خیال راحت‌تر فرزند خود را به آنجا بسپارند.

البته به‌خوبی می‌دانیم وقتی حرکتی برای رفع یک نیاز واقعی در جامعه انجام می‌دهیم ممکن است دیگران از تجارب ما استفاده کنند و برای خود ایده‌هایی بگیرند.

که البته موجب افتخار ماست و از گسترش ایده‌ها همواره استقبال می‌کنیم.

آنچه گروه فاخر ((آموزش پژوهی صلحا)) به‌خوبی آنرا دنبال کرده و با اراده و پشتکار ستودنی مسئولینش محقق ساخته است.

ضوابط پذیرش

- ۱- سن برای پیش دبستان: متولدین ۱۳۸۹ و بهار ۱۳۹۰
- ۲- همراهی نگرش تربیتی خانواده با نگرش مدرسه
- ۳- عدم نیاز به مراقبت های ویژه و خاص برای دانش آموز
- ۴- وجود دغدغه ی تربیت مذهبی در خانواده و رعایت شئونات ظاهری

از بین خانواده هایی که شرایط فوق را دارا هستند اولویت ثبت نام با خانواده ای است که زودتر مراجعه کرده است. همین وبس! از آنجایی که انتخاب آگاهانه خانواده ها برای ما خیلی اهمیت دارد سعی می کنیم با شفافیت و صراحت بیشتری مدرسه را تبیین کنیم. یکی از اسناد مدرسه که مورد توجه منتقدین و بازدید کنندگان قرار گرفته است سندی است که در آن به برخی از خانواده ها می گوید شما دبستان مفید را انتخاب نفرمایید و به برخی دیگر از خانواده ها می گوید شما دبستان مفید را انتخاب بفرمایید.

به شما توصیه می شود دبستان مفید را انتخاب نفرمایید.

- اگر مایلید فرزند شما شاگرد اول شود.
- اگر فکر می کنید فرزند شما باید در تمامی زمینه ها توانمند باشد.
- اگر وقتی کودک شما با خاک بازی می کند نگران می شوید.
- اگر فکر می کنید فضای تربیتی کودک باید به دور از واقعیت های معمول جامعه باشد.
- اگر اعتقاد دارید به جای رویارویی با واقعیت های فرزندتان بهتر است روی آن سرپوش گذاشته شود.
- اگر اعتقاد دارید به علت گرفتاری زیاد یا هر علت دیگری، تربیت فرزند شما به مدرسه واگذار شود بهتر است.
- اگر توانمندی های فرزندتان را به جای مقایسه با خودش با دیگران مقایسه می کنید.
- اگر وظیفه ی مدرسه را انتقال اطلاعات از کتاب درسی به مغز فرزند خویش می دانید.
- اگر فکر می کنید با انواع ابزارهای تشویقی باید فرزندتان را به آنچه مایل هستید وادار کنید.
- اگر اعطای آزادی به کودک را مساوی رها کردن او و سلب مسئولیت از خود می دانید.
- اگر فکر می کنید ثبت نام در این مدرسه تضمین ثبت نام فرزندتان در مقاطع بعدی مجتمع آموزشی مفید یا در نهایت، دانشگاه مورد نظر شماست.
- اگر فکر می کنید علم آموختن یعنی تسلط به محتوای کتاب های درسی رسمی در زمانی که از قبل تعیین شده است.
- اگر از مدرسه انتظار دارید با مشق شب اوقات فراغت فرزندتان را پر کند.
- اگر فکر می کنید دوره ی کودکی دوره ای است که باید هرچه سریع تر به پایان برسد و کودک هرچه بیشتر به بزرگ ترها شبیه باشد بهتر است.

و البته هر سال با توجه به سن کم مدرسه به مراجعین خاطر نشان می‌کنیم که ما مدرسه‌ای هستیم در حال ((شدن)) و اگر دنبال مدرسه‌ای هستید که هیچ عیب و نقصی نداشته باشد، ما گزینه‌ی خوبی برای شما نیستیم. در عوض ما آماده‌ایم در کنار شما در زمینه‌ی تعلیم و تربیت فرزندتان تلاش کنیم و همراه شما باشیم و دانش و تجربه‌ی خود را بی‌دریغ در اختیار می‌گذاریم.

به شما توصیه می‌شود دبستان مفید را انتخاب **نفرمایید**

- اگر مایلید فرزند شما شاگرد اول شود.
- اگر فکر می‌کنید فرزند شما باید در تمامی زمینه‌ها توانمند باشد.
- اگر وقتی کودک شما با خاک بازی می‌کند نگران می‌شوید.
- اگر فکر می‌کنید فضای تربیتی کودک باید به دور از واقعیت‌های معمول جامعه باشد.
- اگر اعتقاد دارید به جای رویارویی با واقعیت‌های فرزندتان بهتر است روی آن سرپوش گذاشته شود.
- اگر اعتقاد دارید به علت گرفتاری زیاد یا هر علت دیگری، تربیت فرزند شما به مدرسه واگذار شود بهتر است.
- اگر توانمندی‌های فرزندتان را به جای مقایسه با خودش با دیگران مقایسه می‌کنید.
- اگر وظیفه‌ی مدرسه را انتقال اطلاعات از کتاب درسی به مغز فرزند خویش می‌دانید.
- اگر فکر می‌کنید با انواع ابزارهای تشویقی باید فرزندتان را به آن چه مایل هستید وادار کنید.
- اگر اعطای آزادی به کودک را مساوی رها کردن او و سلب مسئولیت از خود می‌دانید.
- اگر فکر می‌کنید ثبت نام در این مدرسه تضمین ثبت نام فرزندتان در مقاطع بعدی مجتمع آموزشی مفید یا در نهایت، دانشگاه مورد نظر شماست.
- اگر فکر می‌کنید علم آموختن یعنی تسلط به محتوای کتاب‌های درسی رسمی در زمانی که از قبل تعیین شده است.
- اگر از مدرسه انتظار دارید با مشق شب اوقات فراغت فرزندتان را پر کند.
- اگر فکر می‌کنید دوره‌ی کودکی دوره‌ای است که باید هر چه سریعتر به پایان برسد و کودک هرچه بیشتر به بزرگترها شبیه باشد بهتر است.

به شما توصیه می‌شود دبستان مفید را انتخاب بفرمایید.

به شما توصیه می‌شود دبستان مفید را انتخاب بفرمایید

- اگر مایلید فرزند شما طی زمان استعدادهای خویش را کشف کند و آنها را پرورش دهد.
- اگر به تفاوت‌های فردی اعتقاد دارید و فکر می‌کنید بعضی انسان‌ها در بعضی زمینه‌ها توانمندترند و بعضی دیگر در زمینه‌های دیگر.
- اگر معتقدید نگرانی از خاکی و گلی شدن بدن یا لباس، جلوی بسیاری از تجربیات دست اول کودک را می‌گیرد.
- اگر اعتقاد دارید واقعیت‌های کودک باید فرصت بروز و ظهور داشته باشد، چون کودکی فرصت مغتنمی برای ما و شماست تا نظام ارزشی خود را برای فرزندانمان تبیین کنیم.
- اگر معتقدید تربیت و وظیفه‌ی خانواده است و فرزند بیش از هر چیز دیگری به پدر و مادر و وقت‌گذاری ایشان در امر تربیت احتیاج دارد.
- اگر معتقدید عمیق‌ترین و ماندگارترین یادگیری‌ها آن است که در اثر تجربه به دست آید.
- اگر معتقدید تربیت امری تدریجی است و در بستر زمان شکل می‌گیرد.
- اگر فرزندان را امانت خداوند می‌دانید و خود را حاکم مطلق بر او نمی‌دانید.
- اگر برای بهتر تربیت شدن فرزندان صبور هستید و این صبر را عبادت می‌دانید.
- اگر فکر می‌کنید بچه‌ها باید در مدرسه مثل خانه راحت باشند.
- اگر معتقدید دانش آموز لازم است بیشترین زمان را در تعامل مثبت با خانواده‌ی خویش بگذراند و مدرسه باید حداقل زمان ممکن را از زندگی کودک به خود اختصاص دهد.
- اگر باور دارید کودک برای اینکه بیاموزد تا جایی که خطر شکننده‌ی او را تهدید نمی‌کند باید بتواند خود تجربه کند.

و از آن‌جایی که مایل هستیم خانواده‌ها همیشه بهترین انتخاب خود را داشته باشند، ورودی مدرسه از پیش دبستان است تا اگر بعد از یک سال تجربه‌ی زیسته با مدرسه، ما را آن‌چه می‌پنداشتند نیافتند فرصت برای انتخاب مدرسه‌ای جدید داشته باشند و دانش‌آموز بتواند از کلاس اول دبستان به مدرسه‌ی مطلوبش برود چون تغییر مدرسه در سال‌های بعدی معمولاً سختی‌های بیشتری به دنبال دارد و همیشه به نظر همراهانمان حتی در ترک مدرسه و انتخاب محیط یادگیری دیگر با دیده‌ی احترام می‌نگریم.

یک‌شنبه: آزادی، انتخاب و مسئولیت‌پذیری

قبل از هر چیز لازم می‌دانم با ذکر صلوات و فاتحه‌ای ادای احترام کنم به روح مرحوم کیارستمی که اگر فقط فیلم ((مشق شب)) ایشان را در نظر بگیریم باید گفت که نقش ارزنده‌ای در سیر تحول آموزشی کشور ایفا کرده‌اند.

در فرهنگ جاری کشور ما واژه‌ی آزادی واژه‌ای مسئله‌ساز شده است.

سال‌ها پیش یکی از صاحب نظران و مسئولین آموزش و پرورش در بازدیدی که از یکی از فعالیت‌های ما به اسم ((اردوی بازی خلاق)) داشتند نکته‌ی مهمی را گوشزد نمودند:

واژه‌ی آزادی واژه‌ی ایست که دشمن از آن زیاد استفاده می‌کند اگر از این واژه استفاده می‌کنید مرز خود را با آن‌ها مشخص کنید.

به این منظور چند نکته را تصریح می‌کنم.

در اندیشه‌ی ما آزادی یک واژه‌ی اسلامی انقلابی است.

آزادی انسان حقی است که حضرت حق برای او قائل شده و بنا به بیان بزرگان دین چون قرار است در نهایت انسان در قبال اعمالش پاسخگو باشد پس لازمه‌اش این است که اختیار و حق انتخاب داشته باشد.

بیان ساده، کوتاه و خطاب به مدارس اسلامی شهید مظلوم آیت الله دکتر بهشتی که در دهه‌های گذشته ایراد شده است در این زمینه کم نظیر است.

در مدرسه کارگاهی آموزشی داریم سه جلسه‌ای که برای اولیای پیش دبستان هر سال برگزار می‌شود. در جلسه‌ی سوم این کارگاه با هم اولین سخنرانی ایشان را که در کتاب ((نقش آزادی در تربیت کودکان)) به همین نام است مرور می‌کنیم.

شخصیات کتاب معرفی کتاب گزیده کتاب محصولات مرتبط نویسنده کتاب ناشر کتاب
خبر مرتبط نظر دهی

نقش آزادی در تربیت کودکان

2
:

مؤلف: سید محمد حسینی بهشتی
تحقیق و تنظیم کتاب: بنیاد نشر آثار و اندیشه‌های شهید دکتر بهشتی
ناشر کتاب: بقعه
نوع جلد: شومیز
قطع: رقعی
زبان کتاب: فارسی
شمارگان: ۳۰۰۰
چاپ جاری: ۶
تعداد صفحات: ۱۸۴
وزن (گرم): ۲۵۰
شابک: ۹۶۴-۶۸۸۷-۲۶-۰
تاریخ ثبت: شنبه ۱۳ مهر ۱۳۸۷
تاریخ ویرایش: یکشنبه ۱۲ مهر ۱۳۹۴
کد: ۱۰۱۴
تعداد بازدید: ۲۶۲۹

مطالعه‌ی این کتاب ارزشمند را به همه‌ی علاقمندان تعلیم و تربیت توصیه می‌کنم.

در زمینه‌ی تعلق خاطر این واژه به انقلاب اسلامی هم که همین بس که شعار استقلال، آزادی، جمهوری اسلامی جزو اولین شعارهای انقلاب بود و بنا به فرموده‌ی نقل به مضمون مقام معظم رهبری استقلال هم همان آزادی است در مقیاس ملی.

اما این تئوری‌ها که شاید مورد قبول اکثریت ما باشد در مدرسه چگونه جریان پیدا می‌کند؟

نگاه ما به مسئله این است که برای محدود کردن آزادی باید دلیل ارائه شود نه برای اعطای آن.

مدرسه موظف است با دادن حداکثر قدرت انتخاب به دانش‌آموزان این حق را در نظر گیرد.

تجربه‌ها

در سال اول افتتاح مدرسه تعداد دانش‌آموزان محدود بود و همه‌ی مدرسه در خدمت آن‌ها. بنا براین دانش‌آموزان هر وقت احساس خستگی می‌کردند برای بازی به حیاط می‌رفتند.

در سال‌های بعد حیاط شلوغ شد و گاهی اوقات چند پایه در کنار هم در حیاط بودند. در کارگاه و سایر مکان‌های عمومی هم همین مسئله ایجاد شد. کم‌کم با همراهی مربیان بچه‌ها به این نتیجه رسیدند که اگر نوبت‌بندی کنیم بهتر می‌توانیم از فضاها استفاده کنیم و خودشان هم از این قرار پیروی می‌کردند.

با این نگاه بسیاری از قوانینی که ما برای بچه‌ها می‌گذاریم می‌تواند نباشد و آن‌ها آزادانه در زمینه‌ی بهتر زندگی کردن در مدرسه فکر کنند، نظر بدهند، تا جایی که برای خودشان و دیگران خطر شکننده‌ی روحی و جسمی ندارد نتایج عمل خود را تجربه کنند و به‌جای نصیحت‌های ما از تجارب دست اول خودشان در کنار ما بیاموزند.

البته شرط رسیدن به چنین فضایی این است که مدرسه را محل درس گرفتن بدانیم از این جهت که اگر قرار است بچه‌ها ((نه گفتن)) را بیاموزند اول باید بتوانند به من مربی یا پدر و مادر نه بگویند.

به قول شهید بهشتی:

بچه‌ی آزاد تربیت کردن در دسر و زحمت دارد و کاری دشوار است.

برای نهادینه کردن این موضوع در مدرسه طی این سال‌ها آرام آرام بسترهایی شکل گرفته است که بعضی از آن‌ها را تقدیم می‌کنم.

بچه‌ها می‌توانند فعالیت‌ها و گاهی مربی خود را در مدرسه انتخاب کنند.

البته در تمامی این انتخاب‌ها مربیان چک لیست‌هایی دارند که مراقبت می‌کنند در نهایت حداقلی از توانمندی را دانش‌آموز در زمینه‌هایی که نهایتاً باید پاسخگو باشد به‌دست آورد.

فرایند انتخاب به آرامی از پیش دبستان برای دانش‌آموز نهادینه می‌شود و با همراهی مربیان اگر موارد خاصی پیش‌آید اصلاح می‌شود اما این اصلاح هم با درگیر کردن خود دانش‌آموز با واقعیت‌ها است.

به قول دکتر عبدالعظیم کریمی:

آزادی نبود محدودیت‌ها نیست، بلکه نبودن اجبارهاست.

مثال:

انتخاب در پیش دبستان

- دانش آموز با واژه‌ی انتخاب آشنا می‌شود.
- فرصت‌هایی دارد که می‌تواند به علاقه‌مندی‌هایش بپردازد.
- مدرسه سعی کرده فضاهایی را متناسب با فعالیت‌های آزاد آن‌ها که عمدتاً پر تحرک است ایجاد کند. به عنوان مثال پیش دبستانی‌ها حیاط اختصاصی دارند.
- زمان‌بندی فعالیت‌ها منعطف است.
- در ابتدای سال در یک فرایند زمانی مریبان با چک لیست بررسی می‌کنند که بچه‌ها تمامی انتخاب‌ها را تجربه کرده باشند که بتوانند بعد از آن با آگاهی انتخاب کنند.
- تا پایان سال تحصیلی بچه‌ها مفهوم زنگ بندی را درک می‌کنند و معمولاً نسبت به انتخاب‌هایشان در چارچوب زنگ بندی روزانه وفادار می‌مانند.
- بچه‌ها آنچه انتخاب و تجربه کرده‌اند در جلسات گروهی گزارش می‌کنند.

مثال:

انتخاب در پایه‌ی اول

- انتخاب گروه‌های فعالیتی که معمولاً بچه‌ها براساس دوستی‌ها انتخاب می‌کنند.
- انجام انتخاب به صورت زنگ به زنگ و تا پایان سال نهایتاً به صورت روزانه.
- در اوایل سال نصب عکس خود در محل انتخاب مورد نظر و تا پایان سال نهایتاً درج اسم خود در لیست مربوطه.
- امکان عوض کردن انتخاب به وسیله‌ی صحبت با مربی و البته با در نظر گرفتن شرایط.
- تجربه موضوع محدودیت ظرفیت برای هر انتخاب.
- تجربه قرارهای شخصی و خاص با مربی برای پیگیری امور خاص آموزشی به منظور توجه به تفاوت‌های فردی.

در پایه‌های سوم به بعد بچه‌ها به انتخاب‌های بلند مدت‌تر می‌رسند و موضوع مسئولیت‌پذیری در قبال آن‌چه انتخاب کرده‌اند جدی‌تر مطرح است.

همگرایی دانش‌آموزان در انتخاب‌ها در سال‌های بالاتر بیشتر می‌شود و معمولاً گروه نقش جدی‌تری را از فرد بازی می‌کند.

مربیان برای پایش فرایندها از ابزارهای مختلف توصیفی و کیفی استفاده می‌کنند که ان شالله در بخش نظام ارزشیابی چگونگی آن تقدیم می‌شود.

کتابخانه های
سند راهبردی
مختص آموزش مفید

لازم است کودک آزادی انتخاب داشته باشد تا بتواند با پژوهش راه را بیابد و خود را مسئول و پاسخگویی اعمال و رفتارش بداند.
زمان، نوع و نحوه ی فعالیت آموزشی در این دبستان بر مبنای حق آزادی انتخاب دانش آموز و تشخیص نیازهایش توسط خود سازماندهی شده است.
حد آزادی تا جایی است که خطر شکننده روحی یا جسمی برای کودک و دیگران به وجود نیاید.

دوشنبه: آموزش فراتر از زمان و مکان مدرسه

با تغییر نگاه به آموزش، فرصت‌های بسیاری برای یادگیری فراروی ما قرار گرفته است.

یادآوری:

آموزش و پرورش از هم جدا شدنی نیست و در کل این ارائه هرچا صرفاً از واژه‌ی آموزش استفاده شده است مراد آموزش و پرورش بوده و با تعلیم و تربیت مترادف فرض شده است.

شاید بتوان این تغییر نگاه را در دو بعد اساسی دسته‌بندی کرد.

- فرایندهایی که خود مدرسه مستقیم آن‌ها را عملیاتی می‌کند؛
- فرایندهایی که مدرسه به صورت غیر مستقیم آن‌ها را عملیاتی می‌کند.

ابتدا مروری خواهیم داشت بر مستقیم‌ها

- از لحظه‌ی ورود دانش آموز به مدرسه تا لحظه‌ی خروج او همه‌ی زمان‌ها، زمان آموزش است و این زمان محدود به زنگ‌های کلاسی نمی‌شود.

مثال: زنگ‌های تفریح.

- فرصت فوق العاده‌ای برای آموزش‌های کودک به کودک.

فقط کافی است ما آموزش کودک به کودک را نزد دانش آموزان به رسمیت بشناسیم.

البته اصلاً منظورم آموزش‌های کلاسی و درسی نیست.

آموزش‌هایی از جنس مهارت. از همان‌هایی که معمولاً به طور طبیعی بین خود دانش آموزان اتفاق می‌افتد. کار ما فقط جدی گرفتن خلقت خداوند و اعتماد به اوست.

دانش آموز حق دارد متناسب با سنش رفتار کند و ما می‌توانیم این رفتارها را به جای خاموش کردن، تقویت کنیم و اجازه بدهیم بچه‌ها از موهبت آن بهره‌مند شوند.

مثال: بستن بند کفش.

آموزش پریدن از بلندی‌های امن مدرسه.

آموزش استفاده از اسباب بازی‌های مختلف.

- راستی آیا می‌شود اسباب بازی‌های شخصی بچه‌ها را به عنوان وسیله‌ی آموزشی در نظر گرفت؟ بله.

ما دانش‌آموزان را از آوردن اسباب بازی به مدرسه منع نکردیم و از آن به عنوان یک فرصت آموزشی استفاده می‌کنیم. آموزش تعامل با دوستان.

آموزش انتخاب اسباب بازی مناسب برای مکان‌های مختلف (چه اسباب بازی مدرسه بپوشیم که اگر خراب شد یا گم شد دلم نسوزد؟)

چون مسئولیت انتخابش با خودش است.

مثال: برگزاری انواع نمایشگاه‌ها و جشنواره‌ها.

بعضی از این فعالیت‌ها در صفحه‌ی اخبار وب سایت مدرسه هم انعکاس پیدا می‌کند.

dabm3.mecp.ir/index.aspx?ffkeyid=&siteid=15&pageid=1308&newsview=3677

دبستان پسرانه مفید منطقه سه

مجموع مفید 485 درباره مدرسه اخبار دبای تعلیم و تربیت دانش آموزان گلری پیوندهای مفید ثبت نام

آرشیو اخبار

جناب ایمان به دوست

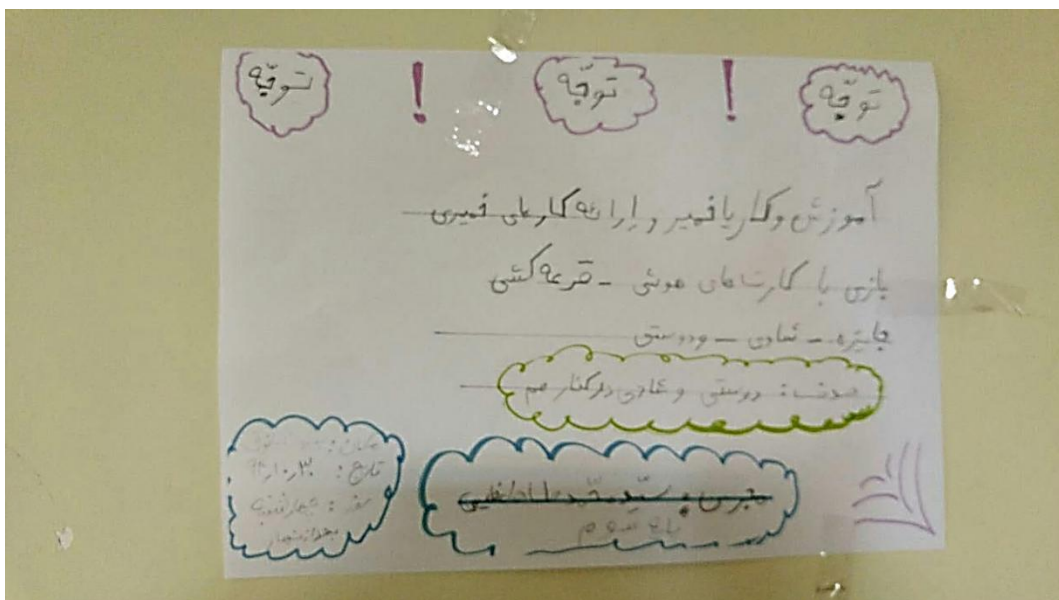
جشنواره ی خمیر بازی

به نام خدا

جشنواره ی خمیر بازی

روز چهارشنبه 94/10/30 سید محمد طاهای عظیمی جشنواره ی کوچک دانش آموزی راه انداخته بود. از چند روز قبل تبلیغات کارش را روی دیوار نصب کرده بود. منتظر بودم تا برنامه اش را که با استفاده از خمیر بازی اجرا می کرد ببینم. همان طور که در تصاویر می بینید حسابی هم کارش گرفته و سرش شلوغ بود. برای سید طاهای عزیزم آرزوی موفقیت می کنم.

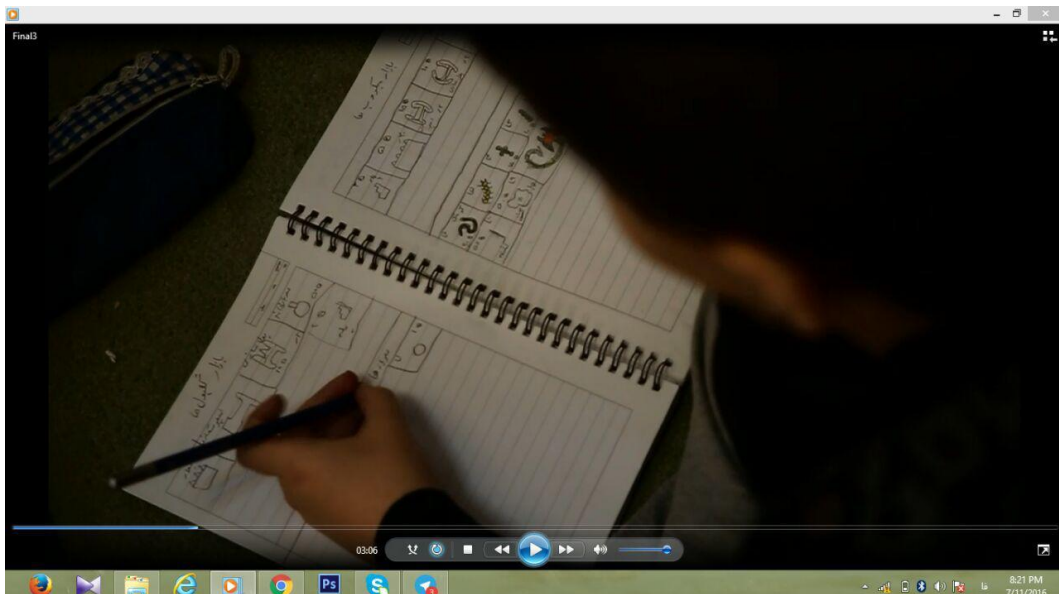
محمدعلی ارجمند

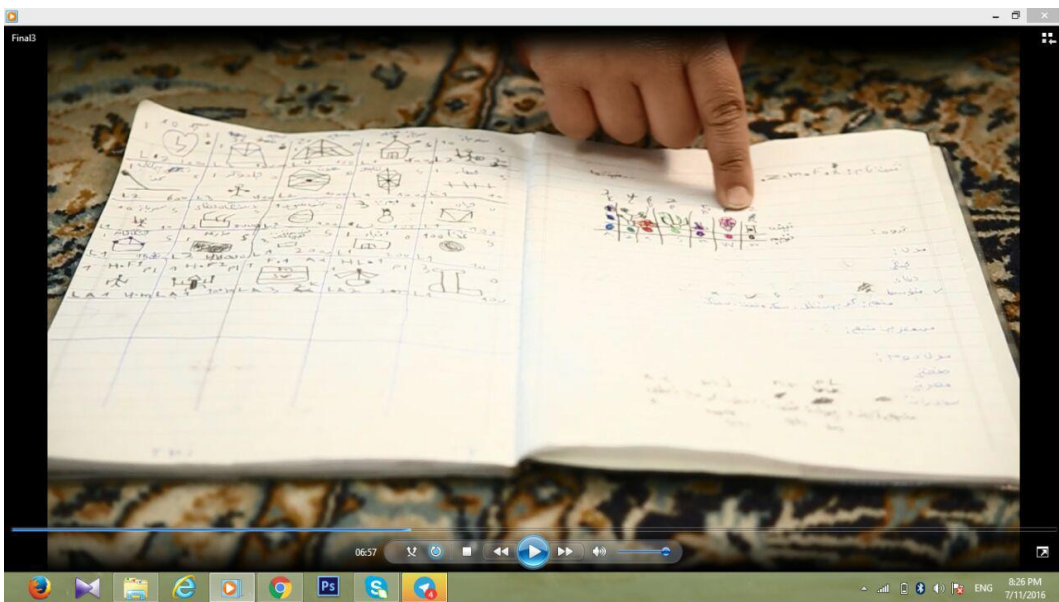

مثال:

در یکی از تجربه‌های به رسمیت شناختن فعالیت‌های خودجوش و آزاد دانش‌آموزان که زیر مجموعه‌ی موضوع آموزش کودک به کودک است و در مدرسه طی چند سال ادامه پیدا کرد، آن‌ها در نهایت موفق به طراحی بازی با نام ((بازی دفتری)) شدند که جزئیات این فرایند در قالب فیلم مستندی با نام ((مشق بازی)) مستند شده است.

مثال:

صبحگاه

فرصت فوق العاده‌ای برای بروز توانمندی‌های دانش‌آموزان و انواع ارائه‌ها.

به جای برگزاری روزانه‌ی صبحگاه چند نفری در سرما و گرما، بعضی روزها صبحگاه در کلاس برگزار می‌شود. معمولاً گردانندگان برنامه دانش‌آموزان هستند. از این زمان کوتاه بهره‌های بسیاری می‌بریم.

▪ یکی دیگر از مستقیم‌ها، استفاده از شرایط و امکانات محله است.

ما اسم این فعالیت را ((اردوی محلی)) گذاشته‌ایم. از شاخص‌های اردوی محلی عدم استفاده از وسایل نقلیه است.

یکی از فواید اردوی محلی پیوند خوردن دانش‌آموزان با محله است. توجه به محیط زندگی، احساس مسئولیت در قبال محله، کشف فرصت‌های یادگیری در بستر زندگی روزمره قسمتی از برکات اردوهای محلی هستند.

تجربه‌ها

بعضی از مکان‌هایی که تاکنون در اردوی محلی آن‌ها را تجربه کرده‌ایم:

- مساجد محل
- امامزاده اسماعیل
- بانک‌های مختلف
- پارک‌های مختلف
- اداره پست
- تعمیرگاه
- شیشه‌بری
- سوپر مارکت
- عطاری
- گل فروشی
- داروخانه
- الکتریکی
- پل صدر
- کفاشی و کفش فروشی
- شیرینی فروشی
- کوچه‌های خلوت برای شنیدن صدای پرندگان
- تهیه غذا
- ابزار و رنگ فروشی
- اردوی کپی برداری از لوگوهای مغازه‌ها و دفاتر اداری خیابان شریعتی
- فرهنگسرای آفتاب و دیدن گلابگیری
- مسیل زرگنده
- پل عابریاده
- نانوائی
- ایستگاه مترو
- و

با این نگرش فرصت‌های یادگیری در انحصار مدرسه نیست و مدرسه سایر فرصت‌های یادگیری در بستر زندگی طبیعی را به دانش‌آموزان معرفی می‌کند و اجازه می‌دهد بی واسطه آن‌ها را تجربه کنند.

هر ورقش دفترست معرفت کردگار

بر گک درختان سبز در نظر هوشیار

در این نگرش از همه می‌توان به عنوان مربی یاد گرفت.

البته دانش‌آموزان تجربه می‌کنند که هرکدام از فرصت‌های یادگیری و مربی‌ها قسمتی از نیاز او به یادگیری را مرتفع می‌کنند و رابطه‌ی مربی و دانش‌آموز رابطه‌ی منطقی برای یادگیری تعریف می‌شود و نه رابطه‌هایی از جنس مرید و مرادی.

اولیای دانش‌آموزان در زمینه‌ی رشته‌ی تخصصی خود، متخصصین و کارشناسانی که به مدرسه دعوت می‌شوند و حتی فروشنده‌های دوره‌گرد که مدرسه آن‌ها را به داخل دعوت می‌کند به همراه صاحبان مشاغل بالا، همه به نوعی مریدان بچه‌ها هستند و ما به آن‌ها رسمیت می‌دهیم.

زمان و مکان

یادگیری می‌تواند محدود به زمان و مکان‌های از پیش تعیین شده نباشد و دانش‌آموز در زمینه‌ی آنها حق انتخاب داشته باشد.

فرایندهایی که مدرسه به صورت غیر مستقیم آن‌ها را عملیاتی می‌کند.

می‌توان این بعد را در توانمند سازی والدین خلاصه کرد.

صاحب صلاحیت‌ترین مریدان برای آموزش یک دانش‌آموز، والدین او هستند.

والدین با تسلط بر تکنیک‌های یادگیری برای انجام وظیفه‌ی پدری و مادری خود توانمندتر می‌شوند.

به این منظور کارگاه‌هایی برای ایشان ترتیب داده‌ایم تا بتوانند به این تکنیک دست یابند.

از آنجایی که زبان کودک دبستانی، بازی ست والدین در پایه‌های مختلف به مرور به این ابزار آموزشی و ارتباطی مجهز می‌شوند.

تجربه‌ها

برخی از کارگاه‌های آموزش بازی برای توسعه‌ی یادگیری‌های دانش‌آموزان فراتر از زمان و مکان مدرسه.

پایه‌ی پیش دبستان

کارگاه بازی برای پدر و مادرها به طور جداگانه

در این کارگاه ضمن معرفی کلی بازی و ویژگی‌های آن اولیا با همراهی مریدان برگزار کننده با یکسری از بازی‌های عموماً پر تحرک آشنا می‌شوند.

خیلی از ارتباطات جذاب و موثر بین بزرگ‌ترها و بچه‌ها از همین جا شروع می‌شود به شرطی که ما هم همبازی بچه‌ها شویم.

در بخش‌های دیگر این کارگاه اولیا در مورد سایر بازی‌هایی که با فرزندشان در موقعیت‌های سه گانه فضای باز، فضای خانه و در اتومبیل بازی می‌کنند؛

هم افزایی می‌کنند.

پایه اول

دو جلسه کارگاه با عنوان بازی‌ها و فعالیت‌های ادبیاتی در خانه

این دو جلسه با فاصله‌ی تقریباً سه ماهه از هم برگزار می‌شود. اولیا در این مدت ضمن اجرای بازی‌ها و فعالیت‌ها، تجربیات خود را برای بقیه به اشتراک می‌گذارند.

در ضمن در این مدت اولیا می‌توانند همراه با فرزندشان از برنامه باشگاه کتاب مدرسه استفاده نمایند.

در کارگاه بازی‌ها و فعالیت‌های ادبیاتی سه موضوع کلی مطرح می‌شود:

- ▲ استفاده از فرصت‌های زندگی طبیعی برای فعالیت یا حتی طراحی بازی ادبیاتی و بررسی دقیق مصادیق آن.
- ▲ معرفی بازی‌های ادبیاتی در گروه‌های مختلف مثل رایانه‌ای، بازی‌های ساده‌ی مداد و کاغذی، بازی‌های شفاهی، بازی‌های موجود در بازار و سایر بازی‌ها و همچنین تجربه بازی کردن.
- ▲ معرفی کتاب‌های داستانی مناسب برای فعالیت و بازی و ویژگی‌های کتاب‌های خوب این گروه سنی و همچنین تکنیک‌ها و توجهات کار با کتاب متناسب با گروه‌های سنی دانش‌آموزان.

در مجموع در دو جلسه کارگاه، بیش از ۲۵ بازی و تنوع زیادی از فعالیت‌های ادبیاتی در خانه منطبق بر رویکرد مدرسه به اولیا ارائه می‌شود.

پایه دوم

کارگاه بازی‌ها و فعالیت‌های ریاضی در خانه یک جلسه

نگاه کلی این کارگاه بسیار شبیه کارگاه پایه‌ی اول است با این تفاوت که موضوع بازی‌ها متمرکز بر مفاهیم ریاضی است.

در این کارگاه کتاب ((چگونه به کودک خود ریاضی بیاموزیم)) هم به اولیا اهدا می‌شود.

سه‌شنبه : نظام ارزشیابی

خداوند به همه‌ی آنانی که در اصلاح امور مسلمین نقشی دارند سلامتی، توفیق و عاقبت بخیری عنایت فرماید.

به نظر من یکی از مهم‌ترین این اصلاحات که دعای هر روز رمضانمان بود متحول شدن نظام آموزش رسمی کشور است.

به عنوان نمونه این که سیستم ارزشیابی از کمی به کیفی تحول یافته، بسیار به اصالت آموزش در دبستان‌ها کمک کرده است.

البته می‌دانیم که وجود یک قانون خوب یا رفع یک قانون بد، به معنی پایان راه نیست، بلکه به معنی باز بودن راه است. راهی که باید طی شود.

همگی ما می‌دانیم که راه تحول آموزشی به صورت رسمی در خیلی از زمینه‌ها بسته است.

اگر قبول ندارید از دوستان مدرسه‌ی حکمت بابلسر پرسید.

طی سال‌های فعالیت دبستان مفید یکی از چالش برانگیزترین موضوعات ما ارزشیابی بوده است.

البته این چالش‌ها بیشتر جنبه‌ی اجرایی داشته است تا چالش‌های علمی.

چالش از این جهت که بتوانیم به بهترین اثربخشی واقعی در تحقق اهداف متعدد و مهمی که ارزشیابی بر عهده دارد برسیم.

تجربه‌ها

برای تولید کارنمای پایانی در سال اول فعالیت مدرسه که فقط پایه‌ی پیش دبستانی داشتیم و ۳۶ دانش‌آموز، برای این که توصیف قابل قبولی از دانش‌آموزان به دست آوریم طی فرایندی نهایتاً به حدود ۴۴۰ جمله رسیدیم.

در مرحله‌ی بعدی هر مربی باید برای هر دانش‌آموز در مورد این جمله‌ها در نرم افزار اکسل نظر می‌داد. عدد ۲ به نشانه‌ی تأیید جمله، عدد ۱ به نشانه‌ی رد قطعی جمله و خالی بودن به نشانه‌ی بی اطلاعی و این یعنی ۳۶×۴۴۰ جمله برای هر مربی.

این فرایند با اصلاحات و کنترل‌هایش حدود ۱۲۰۰ نفر ساعت از مدرسه انرژی برد.

لازم به ذکر است سیستمی که به آن اشاره کردم بعد از مطالعه، مشاوره و تحقیقات تیم مسئول طراحی و اجرا شد ولی در پایان کار به ازای این همه زحمتی که کشیده شده بود نتایج برایمان راضی کننده نبود.

حاشیه

در مدرسه برای ارزشیابی از فعالیت‌های خودمان نظامی داریم به نام ((نقد درونی))

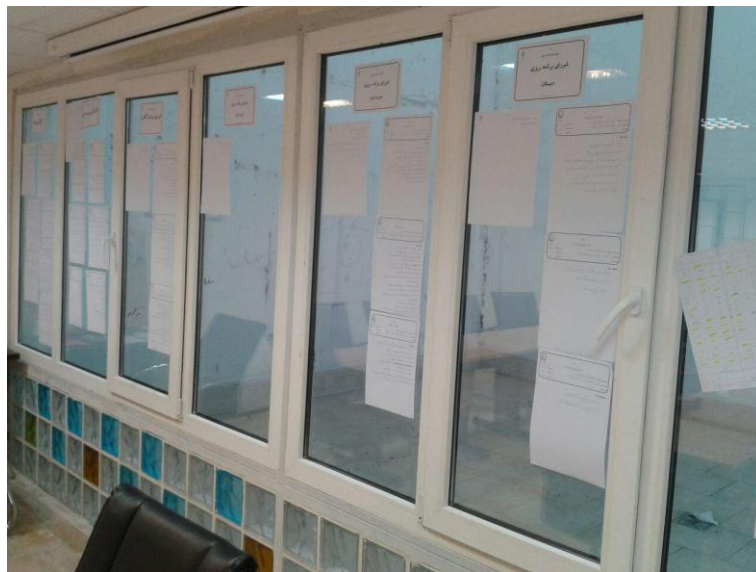
هر کس بهتر از دیگری نقاط ضعف و قوت کار خود را می‌داند و در یک کار گروهی اعضای گروه بهتر از دیگران می‌توانند کار خود را نقد کنند. البته اگر به دنبال رشد و تعالی خود باشند.

یکی از برنامه‌های ثابت تقویم اجرایی، هفته‌ی نقد درونی تمامی پایه‌ها، کارگروه‌های تخصصی و واحدهای مدرسه بلافاصله پس از پایان یافتن حضور دانش‌آموزان است.

در جلسه‌ی نقد سه برگه پر می‌شود:

۱. برگه‌ی نقاط قوت
۲. برگه‌ی نقاط ضعف
۳. برگه‌ی پیشنهاد

ادامه‌ی مطالب

در جلسات نقد درونی کارنما به این نتیجه رسیدیم که آن را باز طراحی کنیم.

طی سال‌های بعد با هم فکری هم و با استفاده از تجربه‌ها اجرا را بسیار تسهیل کردیم اما یک مشکل همیشه باقی بود. جملات و توصیف‌های کارنما به‌طور کامل برای اولیا مفهوم نبود و بعضاً در مقایسه با هم فکر می‌کردند مریبان برای همه یک جمله می‌نویسند. در حالی که مریبان با وسواس و دقت، تفاوت‌های بچه‌ها را در دل واژه‌ها جا داده بودند.

در حال حاضر برای تقدیم کارنما که دو نوبت یکی در میان سال و دیگری در پایان سال صورت می‌گیرد در یک برنامه‌ی زمان‌بندی در دوره‌ی یک والدین، و در دوره‌ی دو والدین به همراه دانش‌آموز با تک تک مریبان ملاقات کرده و با هم در مورد کارنمای صادر شده گفت و گو می‌کنند.

مشاهده

وقتی قرار باشد فقط به ارزیابی‌های پایانی بسنده نکنیم پس باید مشاهده را جدی گرفت.

اگر از نظر علمی بدانیم که مشاهده‌ی خوب چیست و چگونه انجام می‌شود تازه می‌رسیم به ثبت مشاهده چرا که کم رنگ ترین قلم‌ها از قوی‌ترین حافظه‌ها قابل اعتمادتر است.

وقتی مربی‌گری خودش مدلی شد برای تجربه‌ی کارگروهی پس باید در هر اقدامی به جز به خودت، به هم‌گروهی‌هایت هم فکر کنی.

حق والدین است که از سرنوشت فرزندشان در مدرسه اطلاع پیدا کنند و این اطلاعات باید مستند باشد.

ضرورتی به نام ((ثبت مشاهدات))

در مراحل ابتدایی باریکه‌های کاغذی یک پنجم A4 بر گه‌های ثبت بودند.

نام مربی، تاریخ، غرفه‌ی محل مشاهده و شرح مشاهده روی برگه‌ها چاپ شده بود و دیگر هیچ.

ماهی یک‌بار همه دور هم می‌نشستیم، مشاهدات هر دانش‌آموز را جدا می‌کردیم، براساس تاریخ مرتب می‌کردیم و پس از بسته‌بندی داخل پرونده مشاوره‌ای او قرار می‌دادیم. ضمن این کار آمارهای مورد نیاز هم به دست می‌آمد. مثل تعداد مشاهدات هر مربی برای هر دانش‌آموز، حداقل و حداکثر تعداد مشاهدات، بچه‌هایی که کم‌تر دیده شده بودند و گزارش‌هایی از این دست.

با افزایش تعداد دانش‌آموزان و در نتیجه افزایش مربیان و پیچیده‌تر شدن امور، کم‌کم این فعالیت دستی جای خود را به یک فعالیت تحت وب داده است و مربیان حتی این امکان را دارند که از منزل مشاهدات خود را در نرم‌افزار مدرسه ثبت کنند.

جلسات گفت و گوی فردی خانواده و مربی یکی از فرصت‌هایی است که طی آن از نتایج این مشاهدات برای تحلیل عملکرد دانش‌آموز استفاده می‌شود. با استفاده از این ابزار مربیان ارزشیابی جامع‌تری از عملکرد شاگردان خود دارند و اطلاعاتشان فقط مربوط به زمان ارتباط خودشان با او نمی‌شود.

نکته‌ها

بعضی مشاهدات هست که مربی نباید آن‌ها را در جایی ثبت کند و فقط مدیر یا افراد خاص دیگری که در مدرسه مشخص شده است از آن باخبر می‌شوند.

مشاهدات فارغ از قضاوت نوشته می‌شوند اما مربی در نهایت باید در حیطه‌ی تخصصی خود از آن‌ها به قضاوت برسد و بر اساس آن بازخورد مناسب را به دانش‌آموز یا خانواده‌ی او بدهد یا اقدامی را عملی سازد.

در جلسات گفت و گوی فردی و یا سایر اوقاتی که قرار است دانش‌آموز مورد تحلیل و قضاوت قرار گیرد یادمان هست که مشاهدات ثبت شده توسط همکاران هم یکی از منابع اطلاعاتی ما هستند و نه تنها منبع.

برای آن که تصویر جامعی از نظام ارزشیابی مدرسه ارائه کرده باشم فهرست اجزا را به صورت یک جا تقدیم می کنم.

- تولیدات دانش آموز
- گفت و گو با دانش آموز
- مشاهده‌ی تصاویر فعالیت دانش آموز
- نرم افزار ثبت مشاهده
- کاربرگ‌ها و کتاب درسی
- آزمون‌های مداد کاغذی
- جلسات گفت و گوی فردی مربی رابط با خانواده
- جلسات گفت و گوی خانواده با تک تک مربیان
- چک لیست یا سیاهه

اما؛

همه‌ی آنچه تاکنون گفتیم ناظر بر دگر ارزشیابی بود ولی غایت ارزشیابی چیز دیگریست.

معتقدیم نظام ارزشیابی وقتی به کمال و بلوغ خود می‌رسد که ((خود ارزیابی)) تحقق پیدا کند، چرا که هدف نهایی کل نظام تعلیم و تربیت رشد و تعالی فرد تا قرب الی الله و حیات طیبه است و همه در این زمینه یاریگر او هستند.

کل نظام ارزشیابی هم در درجه‌ی اول در خدمت خود دانش آموز است.

در تمامی زمینه‌های یاد شده وقتی خود دانش آموز را مخاطب قرار می‌دهیم او در مسیر خودارزیابی است.

در دوره‌ی دوم دبستان جلسات گفت و گوی فردی چه با رابط و چه با تک تک مربیان با حضور دانش آموز انجام می‌شود.

در این جلسات به دانش آموز فرصت داده می‌شود تا ارزیابی که از خود دارد را برای خانواده و مربی خود بیان نماید. او در این جلسه می‌گوید چه نقاط ضعفی دارد و چه قوت‌هایی را در خود یافته است.

در این جلسه او برنامه‌ی آینده خود را هم ارائه می‌کند و اگر قرار باشد خانواده یا مربی در این طرح رشد، نقشی داشته باشند با آنان در میان می‌گذارد.

و چه جلسات شیرین و لذت‌بخشی است جلساتی که دانش آموز منصفانه عملکرد خود را تحلیل می‌کند.

عاقبت همه‌ی فرزندان ختم به‌خیر و در نظام ارزشیابی الهی سربلند، ان شالله.

چهارشنبه : پروژه

یادگیری

به نظر می‌رسد پروژه می‌تواند گستره‌ی وسیعی از هر کدام از موارد بالا یا تلفیق‌های دوتایی و یا حتی هر سه تایی آن‌ها رانیز در بر بگیرد.

اگر می‌خواهیم بچه‌ها یادگیری اصیل را بدون تزریق انگیزه‌های بیرونی تجربه کنند پس باید در ابتدای راه مطمئن شویم موضوع پروژه از هر کجا که آمده باشد در نهایت دانش آموز آنرا مال خود بداند.

هر چقدر سهم دانش آموز در تولد یک پروژه بیشتر باشد پروژه ((اصیل تر)) است.

به این منظور لازم است مربیان بتوانند دغدغه‌ی بچه‌ها را بشناسند.

تجربه‌ها

راهکارهایی برای شناسایی دغدغه‌های دانش آموزان:

- ۱- بررسی پرونده‌ی مشاوره‌ای و سایر مستندات دانش آموز از سال‌های گذشته
- ۲- خوب دیدن و خوب شنیدن دانش آموز به خصوص در شرایط غیر رسمی
- ۳- گفت و گو با دانش آموز
- ۴- گفت و گو با والدین دانش آموز

کشف فضاهای غیر رسمی یا ایجاد آن برای درک دغدغه‌ها جزو مهارت‌های مهم مربی‌گری است.

بعضی از اوقات در مدرسه بین مربیان، گفت و گوهای پراکنده‌ای در مورد تفاوت یا تشابه بین سه عنوان

پروژه،

واحد کار و

فعالیت تلفیقی

داشتیم و گاهی سوء تفاهم‌هایی هم در این بین به وجود می‌آمد. مربی می‌گفت ما امروز با بچه‌ها پروژه‌ای را پیش بردیم و دیگری نقد می‌کرد که این

فعالیت شما پروژه نیست و مثلاً واحد کار است. (موضوع قدیمی بشر، دعوا بر سر نام‌ها)

برای اتفاق نظر در این زمینه به تعاریف مشخصی برای مدرسه رسیدیم که تقدیم می‌کنم:

مقایسه ای بین پروژه ، واحد کار و فعالیت تلفیقی

فعالیت تلفیقی	واحد کار	پروژه
فعالیت محور (با هدف پوشش موضوعات متنوع در یک فعالیت)	موضوع محور (با هدف آشنایی با ابعاد مختلف یک موضوع)	کودک محور (با هدف پرداختن به دغدغه کودک)
مقطعی و در یک فعالیت	عدم لزوم به پیوستگی فعالیت‌ها (حذف هر فعالیت به واحد کار آسیب نمی‌زند)	فرآیندی و گام به گام (حذف هر گام به پروژه آسیب می‌زند)
اصالت طراحی با مربی	اصالت طراحی با مربی (هرچند کودک هم پیشنهاد دهد)	اصالت طراحی با کودک (هرچند مربی هم پیش طراحی کند)
عامل پیش برنده: جذابیت فعالیت	عامل پیش برنده: جذابیت فعالیت‌ها	عامل پیش برنده: انگیزه کودک
مثال: نان سفالین	مثال: موضوع نان	مثال: تولید نان
- اندازه نان‌ها	- پخش فیلم درباره نان	- بارش فکری گام‌ها
- برآورد گل مورد نیاز	- اردوی محلی نانوایی	- دسته بندی و اولویت بندی آن‌ها
- نوشتن اسم تولیدی روی نان‌ها	- نقاشی نان	- شروع گام اول تا آخر مثلاً
-	- کاردستی سفال ساخت نان	چه نانی؟، ساخت تنور، تهیه وسایل و مواد مورد نیاز، پخت نان

پس از تثبیت موضوع پروژه، مرحله‌ی بعدی طراحی پروژه برای اجرا است. ما در مدرسه‌ی خود مراحل بعدی را این گونه قرار گذاشته‌ایم:

- تجزیه و تحلیل پروژه توسط دانش آموز و مربی
- تأیید تجزیه و تحلیل و بودجه پروژه توسط مدرسه

توضیح:

تجزیه و تحلیل را معادل واژه‌ی آنالیز استفاده کرده‌ایم و شامل بارش، دسته‌بندی و اولویت‌بندی کارها و موضوعات مرتبط با عنوان پروژه است. لازم است پیش‌بینی زمان و هزینه هم در آن باشد. یادآوری می‌گردد که طراحی توسط مربی انجام نمی‌شود و نقش مربی همراهی و تسهیل‌گری انجام این فعالیت توسط دانش آموز است.

نکته:

توجه دادن دانش آموز به هزینه‌های پروژه در راستای ایجاد شرایط برای یادگیری مهارت‌های مالی در زندگی بوده است.

همچنین گاهی اوقات بچه‌ها پروژه‌ای را با ذوق و شوق پیش می‌برند اما در نهایت مدرسه به دلیل محدودیت‌ها نمی‌تواند در اجرایی شدن آن، آن‌ها را پشتیبانی کند. پس بهتر است دانش آموزان از ابتدا با این محدودیت واقعی آشنا شوند و موضوع تخصیص بودجه را تجربه کنند.

معتقدیم نحوه‌ی اجرایی کردن هر فعالیتی در هر مدرسه‌ای باید مطابق شرایط آن مدرسه صورت گیرد و الگو برداری به معنی انجام مو به موی یک تجربه در جایی دیگر صحیح نیست.

مثال:

دوستان و همکاران ما در دبستان مفید منطقه ۲ مراحل پرداختن به پروژه را در مدرسه‌ی خود با کمی تغییر نسبت به ما انجام می‌دهند.

پشتوانه‌ی علمی، اهداف و دستاوردها یکی است اما هر کدام ممکن است به گونه‌ای به این فعالیت بپردازیم.

برای آشنایی بیشتر شما عزیزان با پروژه در آن مدرسه، فایل مطلب مندرج در شماره ۲۱ مجله‌ی رشد پیش دبستانی با عنوان ((ساخت آکواریوم)) تقدیم می‌شود.

همچنین داستان پروژه‌ای در مدرسه‌ی ما به قلم مربیان مدرسه تقدیم می‌شود.

در پایه‌ی ما، اول هر ماه ۳ پروژه آغاز و معرفی می‌گردد.

شرکت در پروژه‌ها اختیاری بوده و بچه‌ها می‌توانند در یکی از آن‌ها شرکت کنند.

بنا به محدودیت‌ها و تعدد دغدغه‌های بچه‌ها که اغلب قابلیت تبدیل شدن به پروژه را دارند، ناچاریم به آن‌ها در قالب گروهی بپردازیم.

ظرفیت هر پروژه ۶ الی ۱۶ نفر است.

بچه‌ها می‌توانند موضوعات خود را با سایر دوستانشان در میان گذاشته و برای انجام پروژه با آن‌ها گروه تشکیل دهند.

زهرا خان علیزاده
کیومرث سلطانی ابهری

تجربه‌های از یک مرکز پیش دبستانی ساخت آکواریوم

اشاره

محتوای

آموزشی باید براساس

نیازهای کودکان تولید شود تا

کودک برای یادگیری انگیزه کافی داشته

باشد و یادگیری واقعی و پایدار رخ دهد؛ وگرنه،

محتوای عرضه شده برای کودک استفاده‌ای ندارد و تنها در

حد محفوظات او باقی می‌ماند. یادگیری وقتی روی می‌دهد که کودک

انگیزه آن را داشته باشد و آن را پاسخی مناسب برای پرسش‌های خود بداند.

هر قدر این محتوا از جنس مسائلی باشد که کودک در زندگی خود با آن چالش دارد،

یادگیری برای کودک ملموس‌تر می‌شود و از آنجا که می‌تواند آن‌ها را بر یافته‌های پیشین خود

منطبق سازد، یادگیری او معنادارتر خواهد بود. محتوای آموزشی زمانی از جنس زندگی واقعی

است که به‌صورت مجرد (ریاضی، علوم، فارسی) عرضه نشود. فرد در زندگی واقعی با مفاهیمی

درهم تنیده روبرو می‌شود. مواجهه کودک با محتوایی که متناسب با این زندگی است، برای

او قابل فهم‌تر می‌شود و انگیزه کافی را برای یادگیری به او می‌بخشد.

در این مدرسه برای دستیابی به سطح بالاتری از یادگیری، محتوا به شکل پروژه‌های

پژوهشی عرضه می‌شود. پروژه‌ها فعالیت یا فعالیت‌هایی را در برمی‌گیرد که برای تولید

ماده‌ای مثل مربا یا برنامه‌ای برای بازدید بچه‌ها از مراکز مناسب برای شناخت موضوعی

تدوین می‌شوند.

مربیان از طریق ارتباط مستمر و همبازی شدن با بچه‌ها پروژه‌های مدرسه را شکار

می‌کنند و در شورای آموزشی مدرسه آن را بررسی می‌کنند و بسط می‌دهند. ارتباط

آن‌ها با موضوعات اصلی شامل رشته‌ها و علوم مختلف مشاهده می‌شود و شاخه‌بهرگهای

موضوعی و فعالیت‌هایی که می‌توان اهداف دروس را در آن موضوع دید، طراحی

شده‌اند تا مربی با دانش و آمادگی کامل‌تر و اشراف بیشتر به هدایت پروژه بپردازد.

کودکان پروژه را قبل از اجرا تحلیل و جنبه‌های مختلف موضوع را بیان می‌کنند:

به این ترتیب، آن‌ها با آگاهی از چارچوب موضوع به فعالیت‌های مربوط به پروژه

می‌پردازند.

آنچه می‌خوانید گزارشی است از یکی از دهه‌ها پروژه‌ای که پیش دبستانی‌های

مدرسه غیردولتی پسرانه مفید منطقه دو به انجام رسیده‌اند.

گزارش پروژه:

مربی درباره آکواریوم و مله‌هایی که تابه‌حال دیده بودند با کودکان

گفت‌وگو کرد.

از کودکان خواسته شد مرحله‌ای را که از نظر آن‌ها برای ساخت آکواریوم

لازم است نام ببرند.

کودکان به مراحل مختلفی مثل ساخت قلاب، رفتن به دریا، درست

کردن کیسه برای حمل، خرید تنگ، ساخت آکواریوم (با بطری، چوب،

آهن، شیشه) اشاره کردند.

آن‌ها بعد از کمی بحث و گفت‌وگو در مورد حذف یا تأیید مرحله‌ها، این‌گونه مراحل را مرتب کردند:

۱. درست کردن آکواریوم؛ ۲. ریختن آب درون آن؛ ۳. مله‌گیری یا خریدن مله.

مربی از کودکان پرسید که برای ساختن آکواریوم به چه چیزهایی نیاز دارند. بعضی شیشه، عده‌ای چوب، برخی آهن و دیگران نیز بطری را نام بردند. از آنجا که قرار بود فقط یک آکواریوم ساخته شود، کودکان باید به یک نظر می‌رسیدند. به همین دلیل، از آن‌ها خواسته شد هر کدام دلیل انتخاب ابزارشان را بگویند تا دیگران هم از آن مطلع شوند و در انتها، بتوانند با آگاهی از آن استفاده کنند.

کودکان آهن را به دلیل تغییر رنگ آهن و سختی و احتمال آسیب رسیدن به مله‌ها نپذیرفتند. بطری نیز چون برای بازی مله‌ها فضایی ندارد، رد شد. چوب را هم به علت اینکه کثیفی‌های آب روی چوب می‌ماند و پاک نمی‌شود و در آب و باد خراب می‌شود و تاریک است، رد کردند.

در پایان، گزینه ساخت آکواریوم از شیشه باقی ماند و با ویژگی‌هایی مثل گذشتن نور از شیشه، امکان مشاهده مله‌ها، تنفس راحت مله‌ها، حالت مناسب گرفتن و انعطاف و تغییرناپذیری شیشه، امکان زدودن آن از آلودگی‌ها عنوان کردند. در نهایت، کودکان تصمیم گرفتند از شیشه برای این کار استفاده کنند.

شیشه برای این کار نیاز دارند. بعضی هم هشت و پنج شیشه را لازم می‌دانستند.

مربی از کودکان پرسید: «به نظر شما هر کدام از شیشه‌ها باید چه اندازه‌ای داشته باشد؟»

یکی از کودکان برگه A4 مقابله را به سرعت برداشت و گفت: «این اندازه». کودکان وقتی برگه را دیدند گفتند: «ما هم همین اندازه رو می‌خواهیم.»

مربی از کودکان خواست دلایل انتخاب اندازه مورد توافق را بیان کنند.

کودکان جواب‌هایی مثل «چون خوبه، ساختش راحت‌تره، مله‌مون توش جا می‌شه، آگه کوچیک‌تر باشه، مله‌مون توش جا نمی‌شه و آگه اندازه‌اش بزرگ‌تر باشه، کارمون سخت می‌شه» بیان کردند.

مربی از کودکان خواست با وسایل موجود در مدرسه نشان دهند که چگونه می‌خواهند این شیشه‌ها را کنار هم بگذارند و آکواریوم را بسازند.

کودکی که کاغذ زبردستش بود، گفت: «من می‌رم کاغذ بیارم و با کاغذ شکل آکواریوم رو بسازم.» بقیه نیز به دنبال او رفتند و با تعدادی کاغذ برگشتند. بعضی‌ها بعد از کمی بازی با کاغذها کارشان را رها کردند و رفتند؛ عده‌ای هم قرار گذاشتن با هم یک ماکت بسازند. عده‌ای دیگر هم با کاغذهایی که دستشان بود، شروع کردن به ساخت موشک و آموزش آن به یکدیگر.

مربی از کودکان خواست مقدار و نوع شیشه لازم را اعلام کنند.

کودکان با توجه به ایده‌هایشان چیزهایی می‌گفتند که درکش برای دیگران کمی سخت بود؛ مثل یک شیشه گرد بزرگ یا یک شیشه دایره‌ای سوراخ یا پنج شیشه پنجره. مربی از کودکان خواست هر یک به طریقی طرحش را نشان دهد و راهکارهای عملی شدن آن را بیان کند تا همه بتوانند به درستی طرح‌ها متوجه شوند.

گروهی شیشه‌های مسطح چهارگوش و گروهی دیگر تنگ‌های گرد را ترسیم کردند. گروه شیشه‌های چهارگوش به گروه شیشه گرد می‌گفتند که شکل شما سخت است و نمی‌توانیم چنین شیشه‌ای پیدا کنیم. گروه شیشه گرد جواب می‌دادند که خود ما از شیشه‌بر شیشه گرد می‌خریم و می‌آوریم. کودکان گروه شیشه چهارگوش می‌گفتند: «چطور می‌خواهید سوراخش کنید و مله‌ی در آن بیندازید؟» یکی از اعضای گروه شیشه گرد برای توجیه کردن گروه مقابل از مربی درخواست کمک کرد.

مربی برای این کار فیلمی از شیشه‌گری در آذربایجان و مراحل شکل‌دهی و تولید شیشه را نمایش داد و از کودکان خواست بعد از پایان فیلم نظرشان را بگویند.

حین دیدن این برنامه مستند، کودکان با دیدن امکانات و طرز کار و ابزار موجود، چند بار با صدا و حرکات، تعجب خود را نشان دادند. در پایان فیلم، بدون اینکه کسی از کودکان گروه چهارگوشه چیزی بگوید، یکی از گروه شیشه گرد گفت: «این کار ما نیست.» هم گروهی‌هایش نیز حرف او را تأیید کردند و گفتند که این کار بزرگ‌تره‌است.

بعد از انتخاب شکل آکواریوم، مربی از کودکان پرسید: «برای این کار چه مقدار شیشه لازم دارید؟»

اکثر کودکان می‌گفتند که چهار

در این مدرسه برای دستیابی به سطح بالایی از یادگیری، محتوا به شکل پروژه‌های پژوهشی عرضه می‌شود. پروژه‌ها فعالیت با فعالیت‌هایی را در برمی‌گیرد که برای تولید مادهای مثل مریا یا برنامه‌های برای بازدید بچه‌ها از مراکز مناسب برای سناخت موضوعی تدوین می‌شوند.

چسباندن شیشه‌ها با چسب‌های نواری، شروع کردن به زدن چسب آکواریوم. چند نفرشان امتحان کردند اما زورشان به فشار دادن پمپ چسب نرسید و از مری می‌خواستند این کار را انجام دهد. در این مدت آن‌ها شیشه‌ها را نگه داشته بودند و فشار می‌دادند.

قرار بود شیشه را جایی از مدرسه بگذارند که چسب خشک شود، اما در زمان حمل شیشه‌ها از هم جدا شد و کودکان مجبور شدند آکواریوم را دوباره بسازند.

روز بعد کودکان دوباره شروع کردند به کنار هم گذاشتن شیشه‌ها؛ آن‌ها می‌گفتند: «چون شیشه‌های کوچک کناری را با چسب نواری نچسبانده بودیم آکواریوم خراب شد.» به همین دلیل، دفعه دوم بیشتر از قبل به شیشه‌ها چسب نواری زدند و مجدداً از چسب آکواریوم استفاده کردند، اما این دفعه توانستند خودشان از آن استفاده کنند.

یکی از کودکان گفت: «حالا وقت خریدن مایه است.» کودک دیگری گفت که اگر الان مایه بخریم، نمی‌توانیم آن‌ها را درون آکواریوم بگذاریم؛ چون هنوز چسبش خیس است.

مری از کودکان پرسید که در مورد انواع مایه‌ها و نیازهای آن‌ها چه می‌دانید و چه نوعی را می‌خرید؟

یکی از کودکانی که در منزل تنگ مایه داشت، دربارهٔ سختی‌های عوض کردن آب تنگ و نحوهٔ غذا دادن به مایه شروع به صحبت کرد. کودکان از حضور مادر آن کودک که در جمعشان بود استفاده کردند و دربارهٔ تنگ مایه پرسش و شرایط نگهداری از آن پرسیدند.

مری برای کودکان فیلمی دربارهٔ مایه گوشت‌خواری که موشی را بلعید، پخش کرد.

کودکان می‌گفتند: «این مایه دندان‌های تیزی دارد، بهتر است مایه قرمز عید بخریم.»

مری از آن‌ها پرسید: «از مایه قرمز چه می‌دانید؟»

کودکان لولین برگه را روی زمین گذاشتند و دو برگه A4 دیگر را به دو طرف طول آن چسباندند. برای چسباندن برگه‌ای به عرض آن، کودکی پیشنهاد داد: «بهتر است برگه را نصف کنیم تا اضافه‌هایش بیرون نزنند.» و کودک دیگری گفت: «برگه A4 را از بالا بچسبونیم.» کودکان پیشنهاد دوم را عملی کردند. کودکی گفت: «کاغذهایمان کم است.» در نهایت، با پنج برگه الگویی از آکواریوم خودشان آماده کردند. کودک دیگری از قلم افتادن سقف را یادآور شد؛ کودکان دیگر پاسخ دادند که از بالای آکواریوم، سقف، می‌خوریم مایه بریزیم.

بعد از اتمام کار، کودکان خواستند برای خرید شیشه بروند. مری از کودکان پرسید: «چه جور می‌خرید اندازه‌های مورد نظرتان را به شیشه فروش اطلاع دهید؟» یکی از کودکان پاسخ داد: «این آکواریوم کاغذی را نشان می‌دهیم و می‌گوییم به این اندازه می‌خرولیم.»

مری گفت: «با چسب نواری به راحتی توانستید کاغذها را به هم متصل کنید، آیا برای چسباندن شیشه هم فکری کرده‌اید؟» کودکی گفت: «از خود شیشه فروش می‌پرسیم که بیشتر می‌داند.»

بچه‌ها برای رفتن به شیشه‌فروشی آماده شدند. داخل مغازه یکی از کودکان شروع کرد به توضیح دادن. از ابتدای پروژه گفت تا انتها، کودکی احساس کرد آقای شیشه‌فروش متوجه درخواست دوستش نشده است. پس دوباره توضیح داد که شیشه‌هایی به اندازهٔ این آکواریوم کاغذی می‌خرولند. در فاصله‌ای که شیشه‌فروش در حال بردن شیشه بود، عده‌ای نگلشان بی‌وقفه به داستان شیشه‌بر بود و عده‌ای دیگر مشغول بازی با آیینة آنجا شدند.

مری یادآوری کرد که سؤالشان را از شیشه‌فروش بپرسند.

یکی از شیشه‌فروش پرسید که چه چسبی برای چسباندن شیشه مناسب است؟ شیشه‌فروش پاسخ داد: «چسب آکواریوم.» پرسیدند: «از کجا باید بخریم؟» جواب شنیدند: «رنگ‌فروشی.» بچه‌ها به هم نگاه کردند و گفتند: «وا!»

در مسیر برگشت تصمیم گرفتند شیشه‌ها را داخل مدرسه بگذارند و برای خریدن چسب، به رنگ‌فروشی بروند. روز بعد کودکان آماده بودند تا شیشه‌ها را به هم بچسباندند. کودکی گفت: «بچه‌ها، شیشه‌ها رو مثل کاغذها بچسبونیم، فقط چون سنگین‌ترن، محکم نگه دارید.»

یکی از کودکان گفت که بهتر است برای اینکه شیشه‌ها جدا نشوند، ابتدا دورشان را با چسب نواری محکم کنیم، بعد داخلشان را چسب آکواریوم بزنیم. بچه‌ها در زمان چسباندن شیشه‌ها به مساوی بودن گوشه‌های شیشه خیلی دقت می‌کردند و می‌گفتند اگر کمی جلو و عقب شود، آب از آن می‌ریزد. بعد از

۴۱
رشد گیاهان آبزی
دو نیم، شما و ف
زمستان ۱۳۹۴

پنج لیتر بزرگ داریم و پنج لیتر کوچک. بعضی دیگر می‌گفتند ده لیتر داریم. بعضی دیگر می‌گفتند پنج لیتر سالم داریم. لیترهای نصفه رو دو تا دو تا با هم درسته می‌کنیم. به سالم‌ها اضافه می‌کنیم. می‌شه هفت و نیم لیتر. بعضی از آن‌ها برای به وجود آوردن یک لیتر کامل دو و نیم لیتر را با هم جمع می‌کردند و بعضی دیگر با خودکار خط نیم لیتر را امتداد می‌دادند تا تبدیل به یک لیتر کامل شود.

سپس، مربی از آن‌ها خواست با توجه به تعداد لیترهای به دست آمده و قرار قبلی (هر دو لیتر آب یک ماهی) بگویند که چند ماهی باید بخرند.

بعضی از کودکان دو به دو انگشت‌هایشان را کنار می‌گذاشتند و محاسبه می‌کردند. یکی از آن‌ها چشمش را بسته بود و زیر لب با عدد‌ها بازی می‌کرد. بعضی از آن‌ها از کارتهای بازی‌ای که دستشان بود، برای محاسبه استفاده می‌کردند. آن‌ها را دو تا دو تا کنار هم گذاشتند و برای هر دو کارت یک ماهی محاسبه می‌کردند.

یکی می‌گفت: «می‌تونیم سه تا ماهی با یک لیتر نصفه بگیریم»، دیگری می‌گفت: «اگه یک لیتر بهش اضافه کنیم می‌تونیم چهار تا ماهی بگیریم»، دیگری می‌گفت «سه تا ماهی بزرگ با یک لیتر کوچک بگیریم»، کودک دیگری که به روش خود محاسبه کرده بود، می‌گفت «دو تا ماهی می‌تونیم بگیریم» و...

مربی وقتی دید که کودکان بر سر تعداد ماهی‌ها به توافق نمی‌رسند، گفت «می‌تونید تعداد لیترهای آب را به آقای ماهی فروش بگویید تا نظر او را هم بدانید و بعد تصمیم بگیرید». کودکان برای خرید ماهی با مترو راهی شدند.

در مغازه به ماهی‌فروش گفتند: «ما هفت و نیم لیتر آب داریم، چند تا ماهی قرمز باید داشته باشیم؟» فروشنده به آن‌ها گفت که همه ماهی‌های ما آکواریومی هستند و ماهی قرمز عید نداریم. کودکان گفتند: «بله، از همین ماهی کوچولوهای قرمز بده.» فروشنده بی‌توجه به تعداد لیترهایی که کودکان گفته بودند، هفت ماهی زبر با آن‌ها داد و داخل نایلون کودکان را پر از اکسیژن کرد و گفت: «اگر برای آکواریومتان پمپ آب نگیرید، ماهی‌هایتان از بین می‌روند.» کودکان درخواست پمپ هوا کردند و فروشنده در آخر گفت که باید هر هفته آب آکواریوم را عوض کنند. کودکان فضایی را در مدرسه برای گذاشتن آکواریوم انتخاب کردند و دلیل انتخاب خود را روشن بودن آن فضا و در معرض دید بودن آکواریوم بیان کردند.

کودکان نکاتی را همچون «نون می‌خوره و باید تندتند آبش عوض بشه» بیان کردند و از مربی خواستند حالا که به اینترنت دسترسی دارند، در مورد آن تحقیق کنند. کودکان تصاویر مربوط به ماهی را نگاه می‌کردند و مربی مواردی را که ثبت شده بود، برای کودکان می‌خواند. کودکان مواردی مرتبط با دما و غذا و نوع آب و نشانه‌های ماهی سالم و... شنیدند. یکی از این نکات می‌گفت که هر ماهی قرمز به دو لیتر آب برای زندگی نیاز دارد. کودکی پرسید: «دو لیتر آب یعنی چی؟»

کودکان راه‌هایی را مثل اندازه‌گیری با متر و استفاده از ظرفی که روی آن عدد نوشته شده باشد و پیمانه کردن آب را بیان کردند اما هیچ کدام تمایلی به نشان دادن مراحل آن نداشتند.

مربی یک بطری یکونیم لیتری آب برای کودکان آورد و گفت: «فکر کنید چگونه می‌توانید با استفاده از این ظرف که یکونیم لیتر آب داخلش جا می‌شود، مقدار آب مورد نظرتان را اندازه بگیرید؟»

کودکی پاسخ داد: «تعداد زیادی از این آب‌ها بگیریم و آکواریوم را پر کنیم.»

کودک دیگری گفت: «بهتره آب داخل یک بطری رو بریزیم توی آکواریوم و دوباره درون آن را از آب پر کنیم.»

مربی از آن‌ها پرسید: «در هر کدام از این انتخاب‌ها، چگونه می‌خواهید محاسبه کنید که چند لیتر آب داخل آن ریخته‌اید؟»

کودک گفت: «به جای هر آبی که می‌ریزیم، عدد ۱ بنویسیم، بعد، با هم جمع بریزیم.»

مربی پرسید: «چرا می‌خواهی عدد یک را به جای هر ظرف، بنویسی؟»

همان کودک گفت: «تا معلوم شود یک لیتر آب ریختیم.» کودکی دیگر اعتراض کرد و گفت: «باید خطی نصفه را هم کنارش بکشیم، چون این یکونیم لیتر آب داره.» تا انتها با هر آبی که کودکان می‌ریختند، عدد یک و یک خط کوچک را روی کاغذ به نشانه نیم ثبت می‌کردند. بعد از پنجمین آبی که داخل ظرف ریخته شد، عده‌ای اعتراض کردند که دیگر بس است، اگر آب زیاد بریزیم ماهی بیرون خواهد آمد.

کودکی در این حین حواسش به آبی بود که از شیشه بیرون می‌ریخت، او با توجه به قسمتی از زمینی که خیس شده بود، تشخیص داد که کدام قسمت از شیشه آب می‌دهد. بعد از پایان کار کودکان آب آکواریوم را خالی کردند و شروع کردند به چسب زدن آن قسمت.

مربی برگه‌ای که کودک روی آن محاسبات را انجام داده بود، تکثیر کرد و به تمام کودکان داد و از آن‌ها خواست بگویند با توجه به نمادهایی که می‌بینند چند لیتر آب در ظرف ریخته‌اند. کودکان برگه‌ها را برداشتند. بعضی‌ها با هم پیچ می‌کردند و بعضی به تنهایی در گیر محاسبه بودند. بعضی از آن‌ها می‌گفتند

یک روز که با مربیان در پاتوق مشغول کار بودیم! عده‌ای از بچه‌ها با هیجان وارد پاتوق شدند. یک نفر شروع کرد به شعر خوانی، عده‌ای دور او را گرفتند و او شمشیر به دست، سمت آن‌ها حمله‌ور شد و جنگی در گرفت از بچه‌ها جویای جریان آن جنگ شدیم.

معلوم شد دانش‌آموزی در تلویزیون فیلم مختارنامه را دیده و روز بعد در مدرسه برای دوستانش تعریف کرده است. آن‌ها با هم تصمیم گرفته بودند که داستان فیلم را با استفاده از ابزارهایی که در کارگاه هنر به شکل کاردستی برای خود ساخته بودند، بازی کنند.

پس از گفت و گو با بچه‌ها موضوع کشف شد و در فهرست پروژه‌ها قرار گرفت.

"نمایش مختار"

دانش‌آموزان موضوع را در جمع دوستان خود مطرح کرده و دو هفته برای جذب آن‌ها تلاش کردند تا بتوانند بازیگران مورد نیاز نمایش خود را پیدا کنند. در نهایت اعضای تیم نمایش به ۱۴ نفر رسید و مرحله‌ی طراحی پروژه نمایش مختار کلید خورد و ...

داستانی دیگر

از دغدغه‌های دیگر بچه‌ها ساخت آدمک لگویی، ساخت اسباب‌بازی و تولید فیلم بود. بچه‌ها موضوعات خود را در میان دوستانشان مطرح کرده و پس از مدتی موفق به اجرای آن‌ها شدند.

ایده‌ی پروژه‌ی ساخت آدمک لگویی و ساخت اسباب‌بازی از جایی شروع شد که یکی از بچه‌ها داستان انیمیشن شهر لگویی را برای دوستانش تعریف کرد. آن‌ها بعد از دیدن انیمیشن تصمیم گرفتند که خودشان آدمکی بسازند که ویژگی‌های آدمک لگویی را داشته باشد.

بچه‌های گروه دو ماه مشغول اجرای این پروژه‌ها بودند.

برخی اخبار پروژه‌ی بالا روی وبسایت مدرسه

بسم الله الرحمن الرحيم

لگوسازی، آتش، پلاستیک

هفته‌ی گذشته به پیشنهاد تعدادی از بچه‌ها پروژه‌ی ساخت لگو از بین چهار پیشنهاد:

- خانه درختی
- خانه سازی
- ساخت عروسک
- لگوسازی

انتخاب شد. بچه‌ها پیشنهاد کردند که لگو را با پلاستیک بسازند و برای این کار پیشنهاداتی دادند:

- آب کردن با ذره بین
- با استفاده از هویه
- دستگاه جوش
- آتش

راهنما

مقید - پسرانه ... دینستان مقید - پسرانه ... دینستان مقید - پسرانه ...

dabm3.mecp.ir/index.aspx?fkeyid=&siteid=1

از بین این پیشنهادات، آب کردن پلاستیک با ذره بین رای آورده. بچه ها وارد حیاط مدرسه شده و قدرت ذره بین را روی مواد مختلفی امتحان کردند.

کاغذ، چوب، الیاف چوب و در نهایت پلاستیک. اما اتفاقی که افتاد و بچه ها را به فکر انداخت! پلاستیک با ذره بین آب نشد. بچه ها به این نتیجه رسیدند که اگر ذره بین نتوانست پس باید برویم سراغ آتش. در مورد این پیشنهاد گفت و گو کردیم. حال به این سوال برخوردیم که پلاستیک را چگونه در آتش آب کرده و شکل دهیم؟

پیشنهادات:

- دستکش دست کنیم و از داخل آتش پلاستیک را در آورده و شکل دهیم.
- یک سینی برداشته و پلاستیک آب شده را در آن ریخته و شکل دهیم.

اما تعدادی از بچه ها گفتند پلاستیک زود شکل می گیرد، نمی شود با دست به آن شکل داد. یکی از بچه ها گفت من پیشنهادی دارم! چون پلاستیک زود سفت می شه باید به کاری کنیم که همون شکلی بشه که ما می خواهیم! باید قالب درست کنیم. بچه ها پس از اندکی فکر کردن و گوش دادن به توضیحات دوستانشان پیشنهاد را قبول کردند. تصمیم گرفتند قالب بسازند اما با چه موادی؟

بچه ها پیشنهاد گل سفال را دادند و به سراغ ساخت قالب ها رفتیم. قالب ها ساخته شد تا روز شنبه خشک شوند. شنبه سراغ آتش و آب کردن پلاستیک خواهیم رفت!

مهدی نجفی

تجربه‌ی آب کردن پلاستیک

راهنما

مقید - پسرانه ... دینستان مقید - پسرانه ... دینستان مقید - پسرانه ...

dabm3.mecp.ir/index.aspx?fkeyid=&siteid=15

دینستان پسرانه مقید منطقه سه

مجمع مقید خانه درباره مدرسه اخبار دنیای تعلیم و تربیت نقش آموزان کالری پیوندهای مقید ثبت نام

آرشیو اخبار

چاب ارسال به دوست

هرچی برونه شد رفت هوا!

بسم الله الرحمن الرحيم

پروژه ساخت لگو به مرحله آخر خود رسید. عده ای از بچه ها لگوی خود را ساختند. لگوهایی از جنس چوب بستنی، کارتن و گل سفال. لگوهایی که اجزایش با استفاده از آهن ربا به هم چسبیده و جدا می شدند. اما گروهی از بچه ها که به دنبال لگو از جنس پلاستیک بودند به سراغ آتش رفته تا به کمک آن پلاستیک را آب کرده و در قالب خود بریزند تا شکل بگیرد. اما وقتی پلاستیک را آتش زدند دیدیم که هرچه پلاستیک انتخاب کرده بودند دود شد رفت هوا! بعد از این اتفاق به این نتیجه رسیدند که باید به دنبال آتش بزرگ تری باشند تا پلاستیک آب شود و به جای پلاستیک از جنس دیگری استفاده کنند.

شنبه روز آزمایش دیگریست!

مهدی نجفی

ساخت قالب گلی برای شکل دادن به پلاستیک آب شده

نمونه هایی از اجزای آدمک های لگویی که با اتصالات آهن ربایی به یکدیگر وصل می شدند.

آنچه تقدیم شد به نمایندگی بود از همکاران گرانقدرم در مجموعه ی دبستان پسرانه مفید منطقه ۳.

همچون شما بزرگواران فرهیخته در تلاشیم و البته ما در اوّل راهیم برای درک بهتر مفاهیم تعلیم و تربیت.

از توجه شما اعضای محترم گروه سپاس گزاریم و خوشحال خواهیم شد از نظرات نقادانه ی شما بهره مند شویم.

همچنین سپاس گزاریم از مسئولین گروه و به خصوص سرور ارجمند جناب آقای نیرو به خاطر فرصتی که در اختیار این مجموعه قرار دادند.

یا علی (ع) مدد.